

Jaarplan & begroting 2024

Vereniging Hogescholen

December 2023

Vereniging Hogescholen

Voorwoord

Bij het verschijnen van dit jaarplan zijn de Tweede Kamerverkiezingen net achter de rug. Hopelijk start er in 2024 weer snel een nieuw kabinet. Het hbo is er in ieder geval klaar voor: we hebben in 2023 ons manifest met onze toekomstvisie gepresenteerd. Onze ambitie is om de professionele kant van het hoger onderwijs volwaardig invulling te geven op alle niveaus van 5 tot en met 8. Dit geldt voor zowel initieel als postinitieel onderwijs, geschraagd door ons praktijkgericht onderzoek en in nauwe relatie met de regio waarin hogescholen opereren. We zien deze ambities weerklank vinden bij onze partners in het onderwijs, bedrijfsleven en de (semi-)publieke sector. Het komend jaar zal mede in het teken staan van één van de doelen uit onze vorig jaar vastgestelde toekomstvisie: de uitbreiding van het aantal masteropleidingen in het hbo. Dat doel ligt in het verlengde van onze kernambitie om de instroom van vwo'ers in het hbo te vergroten. En omdat onbekend onbemind maakt: parallel daaraan start een landelijke campagne om de masters in het hbo breed onder de aandacht te brengen bij studenten, zij-instromers en werkgevers.

Verder is het goed om te benoemen dat hogescholen zich ook komend jaar nadrukkelijk bezighouden met het vraagstuk van studentenwelzijn. Het belang dat hieraan in onze sector wordt gehecht, is onverminderd groot.

Tot slot zetten we komend jaar verdere stappen in het kader van onze in 2022 gestarte bestuurlijke samenwerking met VNO-NCW en MKB-Nederland in het kader van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Eén van de projecten die we gezamenlijk concreet gaan oppakken is een pilot in de zorg. Doel hierbij is voormalig hbo-studenten te behouden voor deze sector.

De ambities en richting, waar wij ons als sector in het jaar 2023 aan hebben gecommitteerd, zullen hopelijk ook komend jaar zorgen voor nieuwe energie om samen verder te bouwen aan een sterk en toekomstgericht hbo.

Maurice Limmen, voorzitter Vereniging Hogescholen

Inhoud

1	Jaarplan 2024	3
11	Verenigingszaken	3
12	Strategische prioriteiten	4
13	Communicatie, public affairs en evenementen	6
14	Onderwijs	7
15	Onderzoek	9
16	Sectoraal beleid	12
17	Internationalisering	15
18	Mens & Organisatie	17
19	Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening	19
110	Extern gefinancierde activiteiten	22
111	Bureauformatie en ontwikkeling	24
2	Financiën en sturing	26
21	Begrotingsjaar 2024 en verder	26
22	Activiteitenbegroting en toelichting	28
23	Risicoparaagraaf	29
3	Begroting 2024 en meerjarenprognose	32
31	Begroting 2024 en meerjarenprognose	32
32	Toelichting op de begroting	33
321	Toelichting op contributie gefinancierde activiteiten	33
322	Toelichting op de extern gefinancierde activiteiten	36

1 Jaarplan 2024

1.1 Verenigingszaken

In 2024 staan er grote thema's op de verenigingsagenda die in hoge mate de inhoud zullen bepalen van de gesprekken in het bestuur, de algemene vergadering, de bestuurscommissies, sectorale adviescolleges en andere overleggen en netwerken binnen de Vereniging Hogescholen. In het verlengde van de positioneringsdiscussie wordt binnen de Vereniging het gesprek voortgezet langs de lijnen van de strategische prioriteiten. Deze prioriteiten komen uitgebreider aan bod in de verschillende paragrafen van dit jaarplan. Daarbij staan de activiteiten van de vereniging ook in het teken van een nieuw te vormen kabinet. Als de kabinetsvorming daartoe aanleiding geeft, stellen we activiteiten voor komend jaar bij.

Als Vereniging werken we vaker met een thematische aanpak. Voorbeelden hiervan zijn Leven Lang Ontwikkelen (LLO), Vitale Regio's, integrale veiligheid en de aanvragen voor het Nationaal Groeifonds. Het bureau van de VH ondersteunt deze strategische lijnen en de thematische aanpak. In 2021 is door de VH een investeringsplan gemaakt, dat loopt tot 2024. Dit plan maakt de investeringen in de strategische prioriteiten van de Vereniging mogelijk. De extra capaciteit die hiermee gerealiseerd is, loopt door tot en met 2024. Het komend jaar wordt gewerkt aan een voorstel voor de structurele doorwerking van het investeringsplan in het verlengde van de strategische prioriteiten van de Vereniging.

Verder blijven we werken aan het versterken van de netwerkfunctie (het sociaal weefsel) van de VH en de betrokkenheid van bestuurders, experts en medewerkers van hogescholen bij het werk van de vereniging. We gaan regelmatig in gesprek over inhoudelijke thema's in kleine groepen bestuurders om zo betrokkenheid en het inhoudelijke gesprek te bevorderen. Datzelfde geldt voor het inzetten van netwerken van professionals van hogescholen bij beleidsontwikkeling en de verbinding met de sectorale adviescolleges, sectorraden en opleidingsoverleggen. Ook blijven we investeren in het open gesprek en brede deelname bij de bestuurscommissies en de andere bestuurlijke gremia in de vereniging. In de zomer van 2024 houden we weer een enquête onder de leden om daarop te reflecteren.

In 2024 wordt in een gewijzigde opzet een nieuwe ronde gestart van de leergang Vakkundig Besturen voor nieuwe bestuurders en andere geïnteresseerde hbo-bestuurders. De ambitie is om een eerste ronde te organiseren in het voorjaar van 2024 en in het najaar te starten met een tweede ronde.

Net als in andere jaren organiseren we in juni een bestuurdersconferentie waar de leden in open werkvormen met elkaar in gesprek gaan.

1.2 Strategische prioriteiten

In 2022 verscheen het adviesrapport 'Focus op professie'. Hierin worden de grote transities in de samenleving geschetst die erom vragen dat de positie van het hoger beroepsonderwijs wordt versterkt. Hogescholen pakken de uitdagingen uit het advies op. Ze vinden het hun publieke opdracht om de professionele kant van het hoger onderwijs volwaardig in te vullen op alle niveaus (van Associate degree tot en met Professional doctorate), initieel en postinitieel, mét praktijkgericht onderzoek, in en voor de regio, wat leidt tot gelijke ontplooiingskansen voor alle studenten. Deze opdracht is vertaald naar een aantal strategische prioriteiten waar hogescholen gezamenlijk hun focus op leggen. Deze hebben zij benoemd in het position paper 'Gelijke kansen voor de hogeschool student':

- Opwaardering van de beroepskolom (vanuit professie);
- Emancipatieopdracht;
- Een compleet aanbod van professionele opleidingen;
- Noodzakelijke groei van praktijkgericht onderzoek;
- Inzet op versterking van de regionale sleutelfunctie van hogescholen.

In 2024 draagt de Vereniging op verschillende manieren bij aan bovenstaande strategische prioriteiten. In dit jaarplan wordt in de hiernavolgende paragrafen een verbinding gelegd met de strategische prioriteiten en er wordt aangegeven waarop de VH in 2024 inzet. Een aantal strategische prioriteiten wordt direct hieronder apart uitgelicht, omdat ze de afzonderlijke beleidsdomeinen overstijgen. Het jaarplan omvat verder een breder scala aan thema's.

Opwaardering van de beroepskolom

Hogescholen hebben een bijzondere positie in het hoger onderwijsstelsel. Zij zijn gericht op de professie en leiden professionals op. Daarmee geven zij in het hoger onderwijsstelsel invulling aan de professionele kant en de 'beroepskolom'. Ondanks deze focus op professie komen hogescholen en universiteiten steeds vaker in elkaars vaarwater. Dit vraagt om hernieuwde profilering van beide sectoren. Daarbij richten hogescholen zich nog meer op de professie en universiteiten zich meer op de wetenschap. Komend jaar wordt hierover actief het gesprek gezocht met universiteiten en de politiek. Tegelijkertijd vormt het hbo met zijn focus op professie de bovenkant van het beroepsgerichte onderwijs. Daardoor kent het hbo ook een sterke verwantschap met het mbo. Samen met het mbo en het voortgezet onderwijs wordt komend jaar gezocht naar manieren om de scheefgroei in het stelsel te keren en naar manieren om de overgangen voor studenten te vergemakkelijken en zo een boost te geven aan de beroepsgerichte onderwijskolom. Het hbo moet de plek worden waar professionals zich tot het hoogste niveau kunnen ontwikkelen en hogescholen krijgen een evenwaardige positie naast de universiteiten.

Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

Hogescholen bieden een plek waar de beroepsbevolking zich kan bij- en omscholen. De scholingsbehoefte neemt toe en hogescholen zien het als hun publieke taak om in die behoefte te voorzien. Om LLO echt van de grond te krijgen zijn ambitieuze maatregelen nodig. Allereerst is het noodzakelijk om LLO als publieke taak op te nemen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek om discussie over de rechtmatigheid van het aanbod door hogescholen te voorkomen.

Daarnaast moet het mogelijk worden om delen van bekostigde opleidingen te volgen in de vorm van 'losse modules' (microcredentials), die stapelbaar zijn tot een graad. De behaalde resultaten van losse modules en van geaccrediteerde (diploma)trajecten en maatwerkopleidingen moeten (kunnen) worden geregistreerd in publieke registers. Voor professionals die hun 'verticale' leerrechten hebben verbruikt en die zich bij- of om- willen scholen om hun positie op de arbeidsmarkt te onderhouden en te verbeteren, moeten aanvullende leerrechten beschikbaar komen. Deze leerrechten zijn inzetbaar bij alle aanbieders van erkend en/of geaccrediteerd onderwijs.

Deze 'horizontale' leerrechten voor LLO en postinitieel onderwijs zijn noodzakelijk voor een goed werkend stelsel van LLO: ze moeten eenvoudig en zonder procedurele belemmeringen kunnen worden ingezet. Hogescholen ontwerpen onderwijs dat inspeelt op de behoefte aan LLO. Komende jaren wordt hieraan samen met andere sectoren gewerkt binnen het Nationaal Groeifondsprogramma LLO Katalysator. Aannee van het wetsvoorstel Leeruitkomsten is instrumenteel, zodat eerder of anders door professionals opgedane kennis en ervaringen kunnen worden meegenomen in het opleidingstraject en de opleidingstrajecten flexibeler en leerwegaafhankelijk aangeboden kunnen worden. Samengevat zijn er op meerdere dossiers stappen nodig om LLO te verstevigen. Komend jaar zet de VH binnen de verschillende beleidsdomeinen in op LLO, waarbij overleg met en lobby richting politiek en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap veel aandacht vragen, omdat voor veel van de bovengenoemde zaken een koerswijziging gevraagd wordt van de overheid.

Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt

Met het convenant 'Laat kennis werken' (2022) zijn VNO-NCW, MKB-Nederland en de VH een bestuurlijke samenwerking aangegaan, gericht op een constructieve en duurzame verbinding tussen hogescholen en het landelijk georganiseerde bedrijfsleven. Het doel van deze samenwerking is een optimale aansluiting, in al zijn facetten, tussen het hoger beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt. Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in de relatie met VNO-NCW en MKB-Nederland door zowel bestuurlijk als ambtelijk regelmatig te overleggen. Binnen de VH is een bestuurlijke stuurgroep ingericht die actief betrokken is bij de verdere uitvoering van het convenant. Ook in 2024 wordt geïnvesteerd in de onderlinge relatie, onder andere met het halfjaarlijkse bestuurlijke overleg, maar ook via informele overlegmomenten. Onderdeel hiervan is te kijken op welke wijze gezamenlijk de lobby richting de politiek gevoerd kan worden. Met het convenant is ook een samenwerkingsagenda vastgesteld voor 2023 en 2024. Hierin is een aantal thema's benoemd, waarbij samen optrekken voorop staat. De thema's zijn: 1) Instroom en behoud van studenten en professionals voor de betreffende sector, 2) Leren en innoveren via praktijkgericht onderzoek en 3) Bekijken van de doelmatigheid van het onderwijsaanbod vanuit het perspectief van maatschappelijke vraagstukken.

In 2024 wordt gestart met een pilot in de zorg, waarbij net afgestudeerden de eerste paar jaar worden begeleid door de hogeschool om te zorgen voor een zachtere landing op de werkvloer. VNO-NCW, MKB-Nederland en de VH trekken gezamenlijk op om leerlijnen in het kader van LLO en andere duale trajecten te ontwikkelen en te promoten. Verder wordt samen een impuls gegeven aan de masteropleidingen. Onderdeel van de samenwerking en het voeren van het gesprek zijn de structurele sectorale overlegtafels voor zorg & welzijn, techniek en retail. Aan die tafels komen de hogescholen en de branches samen om te kijken naar de toekomst van de betreffende sector. In 2024 komen de tafels regelmatig bij elkaar.

Vitale regio's

In 2023 heeft de Vereniging een visie en uitgangspunten voor een investeringsagenda voor Vitale Regio's uitgewerkt. Daarnaast zijn vier andere deelonderwerpen benoemd: bestuurlijk instrumentarium, onder de aandacht brengen van het belang van de regio bij hogescholen en in de vereniging, (regionale) belangenbehartiging en landelijke lobby. Komend jaar wordt gestart met het realiseren van de visie. Eerste inzet van de lobby is aandacht krijgen voor de regiopositie van hogescholen in het te verwachten regeerakkoord. Daarnaast stelt de VH een bredere lobby- en campagnestrategie op.

De VH zet in op het verwerven en versterken van de positie van hogescholen in de eigen regio en in regionale samenwerkingsverbanden, zoals Economic Boards en de nieuwe regionale arbeidsmarktinfrastructuren. Verder ondersteunt de VH individuele hogescholen bij het versterken van hun eigen regionale positie. Landelijk wordt ingezet op het opbouwen van een netwerk met onder andere de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO).

1.3 Communicatie, public affairs en evenementen

De communicatiefunctie van de Vereniging Hogescholen is belegd bij team Communicatie en vormgegeven vanuit de expertisegebieden corporate communicatie, public affairs, mediarelaties en eventmanagement. In 2024 zetten we deze expertise in om de vastgestelde positioneringsambities voor het voetlicht te brengen.

Dat doen we via onze eigen kanalen, in public affairs, op events en in onze contacten met de media. We focussen op de hoofdpunten van onze positionering, zodat we de inzet en impact kunnen vergroten. Daarnaast gaan we door met de succesvolle campagnematige communicatie- en lobbyaanpak op onze social media, die qua content en timing zijn afgestemd op de actualiteit in politiek en media. We blijven daarbij nadrukkelijk inzetten op het gebruik van content die goed aansluit bij onze stakeholders. In 2024 wordt een start gemaakt met vernieuwing van de VH-website, afgestemd op de behoeftes van de bezoekers. Verder organiseren we, met actieve inbreng van de hogescholen, op 8 april 2024 een VH-jaarcongres, met als thema Brede Welvaart. En tot slot blijven we ook komend jaar vanuit het bureau nauw samenwerken met de hoofden communicatie en woordvoerders van de hogescholen. Zo onderhouden we contact met de leden van de vereniging en faciliteren we kennisuitwisseling.

Vanuit het Landelijk Platform Professionele Masters wordt in 2024 een campagne gestart om meer bekendheid te geven aan de masters in het hbo. Team Communicatie neemt hierin een coördinerende rol, ook met het oog op een grotere te ontwikkelen campagne om het bredere hbo-verhaal goed te vertellen.

Resultaten 2024

- Inzet van verschillende instrumenten om de positioneringsambities meer onder de aandacht te brengen van verschillende stakeholders, en daarmee het hbo zichtbaarder te maken. We meten dit ook kwantitatief;
- Start campagne masters in het hbo;
- Organisatie van een succesvol VH-jaarcongres, dat positief geëvalueerd wordt door de deelnemers;
- Start project vernieuwing VH-website;
- Organisatie van fysieke en online bijeenkomsten voor onze leden en stakeholders, waaronder een nieuwjaarsbijeenkomst.

1.4 Onderwijs

Het verzorgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs is een kernopdracht van de hogescholen. In 2024 gaat de aandacht van de Vereniging in het bijzonder uit naar het beleid dat ontstaat rond de formatie van een nieuw kabinet. Ook het in 2023 door de overheid opgestarte Interdepartementale Beleidsonderzoek (IBO) Doelmatig hoger onderwijs zal waarschijnlijk leiden tot nieuw beleid. Verder werkt de Vereniging aan de uitvoering van twee groeifondsprojecten en het Bestuursakkoord hoger onderwijs uit 2022.

Volwaardig aanbod van professionele opleidingen

Hogescholen spelen in op de behoefte op de arbeidsmarkt. Naast bacheloropleidingen bieden hogescholen steeds meer Ad- en masteropleidingen aan. Daarmee wordt gezorgd voor een kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk aanbod dat aansluit op de vraag uit de samenleving. Vanuit team Onderwijs houden we zicht op de ontwikkeling van de samenwerking tussen (coalities van) hogescholen, pakken we de instellingsoverstijgende vragen op en ondersteunen we bestuurlijke en andere relevante overleggen.

In afstemming met de Bestuurscommissie onderwijs werkt het Overlegplatform Associate degrees aan het genereren van meer bekendheid van de Ad. Het doel is om de Ad beter op te kaart te zetten en zo bij te dragen aan een regionaal dekkend aanbod van Ad-opleidingen. Voor masteropleidingen is het doel om uiteindelijk 25 procent van onze afgestudeerde bachelorstudenten een master in het hbo te laten volgen. Het Landelijk Platform Professionele Masters verkent verschillende aanvliegroutes voor hoe dat bereikt kan worden. Dit wordt mede met eventuele vervolgcities verder besproken en opgepakt in de bestuurscommissie onderwijs. Aandachtspunt daarbij is het inspelen op (de uitkomsten van) het IBO Doelmatig hoger onderwijs.

Aansluitingsvraagstukken

De aansluiting tussen het mbo en vo blijft onverminderd van belang. Onderdeel van de inzet is om met het voortgezet onderwijs te verkennen hoe de havo beter (meer praktijkgericht) kan aansluiten op het hbo. Met het mbo wordt samengewerkt rond onder andere de Associate degree. Met universiteiten wordt er in het kader van wisselstroom gewerkt aan het verbeteren van manieren om de student op de juiste plaats te brengen. Onderdeel daarvan is dat het hbo de praktijkgerichte vwo-studenten beter weet aan te trekken.

Studentsucces

Het wetstraject voor de verlaging van de norm van het bindend studieadvies (bsa) is controversieel verklaard. Op welke manier vanuit de vereniging vervolg wordt gegeven aan het bsa, hangt af van de formatie. Vanuit team Onderwijs blijft de inzet onverminderd gericht op het creëren van ruimte (voor maatwerk) in het beleid van de hogescholen om studenten succesvol te laten zijn in hun studie.

Instellingsaccreditatie

Het huidige accreditatiestelsel is toe aan vernieuwing. Als hoger onderwijs willen we meer ketengericht kijken en teruggaan naar de basis: naast verantwoording afleggen moeten consolideren en blijven stimuleren van hoge onderwijskwaliteit en een sterke kwaliteitscultuur kerndoel zijn van het accreditatiestelsel. In 2024 wordt verder toegewerkt naar de introductie van een stelsel gebaseerd op instellingsaccreditatie.

Npuls

Binnen het Nationaal Groeifondsprogramma Npuls werken we met het mbo en wo samen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, de wendbaarheid van het onderwijs te vergroten én de digitale vaardigheden van docenten en lerenden te versterken. In het kader van dit meerjarige programma wordt een sectorbrede (mbo, hbo en wo) kennisinfrastructuur ingericht en een ICT-infrastructuur, waarin de resultaten van het programma duurzaam verankerd zullen worden. Ook wordt er vanuit Npuls gezamenlijk ingezet op het verankeren van microcredentials in het hoger onderwijs.

Studentenwelzijn

Sinds de coronapandemie is de aandacht voor studentenwelzijn gegroeid. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat het welzijn van studenten onder druk staat. In het kader van het Bestuursakkoord hoger onderwijs zijn middelen vrijgemaakt om extra maatregelen op de instellingen te treffen. In het Landelijk Kader Studentenwelzijn 2023-2030 is de koers voor studentenwelzijn in het hoger onderwijs beschreven waarmee hogescholen aan de slag gaan. Ook in 2024 vraagt het onderwerp studentenwelzijn om een stevige inzet vanuit de VH.

Macrodoelmatigheid

In het bestuursakkoord is afgesproken dat de sector beter zichtbaar maakt hoe hogescholen regie nemen op het onderwijsaanbod. Hiervoor wordt gewerkt aan een code of conduct, waarin afspraken gemaakt worden over hoe er regionaal regie gevoerd wordt. De VH levert input voor het al genoemde IBO en werkt aan een passende opvolging van de uitkomsten ervan. Daarbij spelen de doorontwikkeling van het aanbod van Ad- en masteropleidingen en de aansluiting op de regionale arbeidsmarkt vraag een belangrijke rol.

Diversiteit en inclusie

Zowel in het VH-position paper 'Samen werken aan inclusieve hogescholen met oog voor diversiteit' als in het bestuursakkoord is afgesproken dat hogescholen blijven werken aan het bevorderen van diversiteit en inclusie. Dit doen hogescholen door elkaar te inspireren. De VH brengt de voortgang op het gebied van diversiteit en inclusie in beeld bij de politiek. Het door weersomstandigheden uitgestelde debat over een inclusieve hogeschool wordt in 2024 georganiseerd.

Onderwijsroute

Hogescholen bieden onderwijs voor statushouders aan via de onderwijsroute. Afgelopen jaar is hiervoor financiering zeker gesteld tot 2029. Komend jaar wordt binnen de VH gesproken over of onderwijsroutes onderling erkend kunnen worden en onder welke voorwaarden dat mogelijk is.

Veiligheid

Momenteel krijgen sociale veiligheid, kennisveiligheid en cyberveiligheid landelijk veel aandacht. Het is en blijft de verantwoordelijkheid van hogescholen om alles in het werk te stellen voor een veilige studie- en werkomgeving voor studenten en medewerkers. Daarvoor is extra (landelijke) inspanning nodig. We maken deze inspanning zichtbaar en maken afspraken over de inzet met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Resultaten 2024

- Ontwikkeling van een aanpak om de bekendheid van de Associate degree te vergroten;
- Ontwikkeling van een plan van aanpak om het aantal hbo-masters uit te breiden;
- Toewerken naar de uitrol van een stelsel gebaseerd op instellingsaccreditatie;
- Ontwikkeling van een code of conduct voor regionale regie op de macrodoelmatigheid.

1.5 Onderzoek

Noodzakelijke groei van praktijkgericht onderzoek voor maatschappelijke impact

Het praktijkgericht onderzoek van hogescholen is jong en groeit sterk. Het belang van praktijkgericht onderzoek wordt steeds meer erkend in de samenleving en neemt toe met groter wordende maatschappelijke uitdagingen. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft vanaf 2023 aan hogescholen en Regieorgaan SIA extra middelen beschikbaar gesteld, €100 miljoen waarvan €50 miljoen tijdelijk. Hogescholen zijn goed gepositioneerd om oplossingen aan te reiken: praktijkgericht onderzoek wordt met én voor praktijkprofessionals uitgevoerd en leidt tot direct toepasbare kennis. Het helpt niet alleen ondernemers en publieke instellingen te innoveren en te vernieuwen, maar zorgt er ook voor dat nieuwe inzichten direct in het onderwijs terechtkomen, zodat het onderwijs goed blijft aansluiten op de (regionale) arbeidsmarkt. Dit vraagt echter ook om een stevige én structurele financiële impuls voor praktijkgericht onderzoek richting een verdubbeling van de huidige onderzoekscapaciteit in vijf jaar. Met deze basisfinanciering kunnen hogescholen werken aan de uitbouw en structurele verankering van praktijkgericht onderzoek. Dit heeft als doel dat hogescholen zijn toegerust op hun rol met duurzame effectieve onderzoeksgroepen en dat praktijkgericht onderzoek volwaardig is geïntegreerd in regionale en (inter)nationale kennisecosystemen. De vier ambities van de strategische onderzoeksagenda 'Praktijkgericht onderzoek als kennisversneller' (2022) vormen de leidraad voor het werk van de VH op het onderzoeksdossier.

Verbinding en samenwerking

Hogescholen vervullen een spilfunctie in regionale kennis- en innovatie-ecosystemen en zijn met hun Centres of Expertise, Lectorenplatforms, fieldlabs en overige onderzoeksinitiatieven actief in vele netwerken. In 2024 realiseren vijftien Centres of Expertise een omvangrijke groei door de toekenning van extra middelen uit het Nationaal Groeifonds Opschalingsplan van Katapult. De VH speelt een actieve rol om ook meer samenwerking en verbinding tussen de overige Centres te realiseren. Voor de meeste Centres is 2024 het jaar waarin zij volgens de richtlijn uit het Verenigingskader CoE's hun peer review ondergaan. Ze worden hiertoe uitgenodigd door de Vereniging.

Hogescholen gaan nauwer samenwerken met de negen regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) om de innovatieve kracht van het bedrijfsleven in de regio's te vergroten, zoals afgesproken in het in 2023 overeengekomen convenant tussen de VH en ROM-Nederland. De VH ondersteunt hogescholen komend jaar om regionaal tot samenwerkingsafspraken te komen en nationaal best practices te delen.

De VH voert verkennende gesprekken met SIA, Platform 31 en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om hogescholen via kennisdeling en samenwerking met gemeentes ook meer verbinding met regionale partners te laten realiseren. Dit resulteert in 2024 in concrete bestuurlijke afspraken en mogelijk een samenwerkingsconvenant.

Landelijk zijn hogescholen steeds beter aangesloten bij belangrijke agenda's, zoals het missiegedreven innovatiebeleid van EZK en de bijbehorende kennis- en innovatieagenda's (KIA's). Dit is zichtbaar in de groeiende bijdrage van circa €115 miljoen die hogescholen leveren aan het nieuwe Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) 2024-2027. Hogescholen zullen via de hbo-thematafels in onderlinge afstemming en in overleg met regionale stakeholders de inzet op de zes KIA's in 2024 nader invullen. De VH blijft in samenwerking met Regieorgaan SIA zorgdragen voor het afstemmingsoverleg en de nieuwsbrief. De hbo-thematafels zijn in toenemende mate ook behulpzaam om de hbo-inzet te coördineren voor andere landelijke instrumenten, zoals de Nationale Wetenschapsagenda en het Nationaal Groeifonds. De VH blijft zich hierbij inzetten voor brede toegankelijkheid voor en goede aansluiting van het hbo. De VH is actief betrokken bij de oprichting van het Klimaatonderzoek Initiatief Nederland (KIN) en heeft de steun en intentieverklaring van het KIN ondertekend. Een aantal pilotprojecten vanuit initiële middelen is in uitvoering waarbij het doel is om in 2024 structurele financiering te realiseren. Dit biedt kansen voor hogescholen om praktijkgericht klimaatonderzoek te realiseren en de samenwerking met andere kennisinstellingen te versterken.

Zichtbaarheid en toegevoegde waarde

De VH blijft werken aan de zichtbaarheid van praktijkgericht onderzoek. In 2024 zetten we de LinkedIn-campagne voort en vernieuwen we de website voor praktijkgericht onderzoek met actuele dossiers en voorbeelden. De Deltapremie, opgezet vanuit een ontwikkelperspectief en in 2023 voor de derde keer uitgereikt in samenwerking met Regieorgaan SIA, wordt geëvalueerd in 2024. Daarbij verkennen we hoe de boegbeeldfunctie van de Deltapremiewinnaars kan worden versterkt.

Conform het met het ministerie van OCW afgesproken format wordt de Branchemonitor Praktijkgericht Onderzoek in samenwerking met Rathenau vernieuwd en gebruikt om ontwikkelingen in praktijkgericht onderzoek uit te dragen en de inzet daarop in 2024 te versterken.

De VH zorgt voor een goede aansluiting op Open Science ontwikkelingen via het bestuurlijk adviescollege Open Science, dat de Open Science ambities van hogescholen ondersteunt. Komend jaar zal in het teken staan van de doorontwikkeling van Publinova, het in 2023 gelanceerde platform voor praktijkgericht onderzoek dat de zichtbaarheid en impact van het onderzoek moet vergroten. Ook starten begin 2024 de heronderhandelingen van de Elsevier-deal, één van de zeventien voor hogeschoolbibliotheken kostbare read & publish deals.

In 2024 werkt de VH aan een methodologisch paper om de doorwerking en impact van praktijkgericht onderzoek beter inzichtelijk te maken en organiseert het met Regieorgaan SIA de jaarlijkse impactconferentie.

Kwaliteitscultuur

In 2024 vraagt het proces van implementatie van het nieuwe Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) om aandacht. In het kader daarvan heeft de VH een handreiking gepubliceerd voor een zelfevaluatie en voor een visitatierapport. De Commissie Evaluatie Kwaliteitszorg Onderzoek (CEKO) stelt begin 2024 een monitor beschikbaar. Deze geeft een beeld van de ontwikkelingen in de kwaliteit van praktijkgericht onderzoek en bevat aanbevelingen aan hogescholen over hoe de kwaliteit kan worden verbeterd.

In het najaar van 2023 is een evaluatiecommissie gestart om de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit te evalueren. De commissie levert naar verwachting voor de zomervakantie haar rapport op. De aanbevelingen zullen in verenigingsverband worden opgepakt.

Onderzoekscultuur en -structuur

De pilot Professional Doctorate (PD) gaat in 2024 het tweede jaar in met ca. 50 nieuwe kandidaten die in zeven domeinen starten. In het voorjaar onderzoekt de VH of de bestaande trekkingsrechten voor de pilot toereikend zijn. Hogescholen hebben de mogelijkheid om aan te geven dat zij graag betrokken willen raken bij andere domeinen dan nu het geval is. De VH stelt op basis hiervan een voorstel voor additionele PD-plekken vast.

Samen met de bestuurscommissies Onderzoek en Mens & Organisatie start in de tweede helft van het jaar een werkgroep die inventariseert hoe binnen verschillende hogescholen aandacht is voor carrièrepaden voor onderzoekers en welke instrumenten gebruikt (kunnen) worden om dit vorm te geven.

In navolging van het position paper 'Doorwerken aan kennis en impact voor de regio' investeren hogescholen de komende jaren in hun valorisatie-opgave. Een eerste stap is gericht op de inrichting van de ondersteunende infrastructuur en opbouw van expertise, waarbij het Deltaplan Valorisatie een belangrijke rol zal spelen. Als er middelen worden toegekend aan dit plan, zal de VH hogescholen in 2024 ondersteunen bij de uitvoering. Zonder toekenning van middelen blijft de VH in gesprek gaan met de ministeries van OCW en EZK over hoe hogescholen deze wettelijke taak kunnen invullen en financieren.

Resultaten in 2024

- Uitvoeringsplan convenant VH-ROM-NL over regionale samenwerking en landelijke kennisdeling;
- Bestuurlijke afspraken en/of samenwerkingsconvenant VNG;
- Herindiening Nationaal Groeifondsvoorstel 'Deltaplan Valorisatie' en, bij honorering, uitwerking programma valorisatiecapaciteit hogescholen;
- Evaluatie Deltapremie met Regieorgaan SIA;
- Publicatie Monitor Praktijkgericht Onderzoek (i.s.m. Rathenau) en de CEKO Kwaliteitsmonitor;
- Doorontwikkeling Publinova tot het digitale platform voor praktijkgericht onderzoek van het hbo;
- Organisatie van Impact Congres met Regieorgaan SIA;
- Evaluatie Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit;

- Start 40 tot 50 nieuwe Professional Doctorate kandidaten;
- Bijdragen aan interne startnota OCW voor wettelijke verankering Professional Doctorate.

1.6 Sectoraal beleid

In de sectoren komen het algemene hbo-beleid en de specifieke kenmerken van sectoren samen. Per sector is een sectoraal adviescollege (sac) ingesteld en opereren diverse sectorale gremia die vanuit team Sectoraal worden ondersteund. Sectorale verkenningen en sectorplannen zijn middelen om een relevant en doelmatig opleidingsaanbod aan te bieden, nu en in de toekomst. Hierbij staat de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt centraal en daarvoor is intensieve samenwerking met het werkveld op alle niveaus onontbeerlijk. Die samenwerking wordt onder andere tot stand gebracht binnen de sectoren.

Agro & Food (hao)

De vier groene hogescholen zijn een belangrijke schakel in het groene domein, verbonden in de kenniskolom wo en mbo. Ook vormt het groene domein een brug naar het mkb. De noodzaak van bredere en snellere doorwerking van kennis in de praktijk neemt ook in deze sector toe. Begin 2024 wordt voor de sector een sectorplan vastgesteld en vervolgens wordt gewerkt aan de uitvoering ervan. Aandachtspunten zijn onder andere de governance en promotie van het groene domein. De vier groene hogescholen werken verder aan de grote maatschappelijke opgaven op het gebied van klimaat en duurzaamheid en leggen de nadruk op samenwerking. De volgende onderwijs- en onderzoeksthema's staan daarom in het sectorplan centraal: klimaat, biodiversiteit, natuurinclusieve land- en tuinbouw, duurzame natuur en leefomgeving, dierenwelzijn, groen ondernemerschap, de productie en consumptie van duurzaam en gezond voedsel, en water. De samenwerking tussen de vier hogescholen is ook domeinoverstijgend. Zo wordt in het sectorplan rekening gehouden met ontwikkelingen zoals de klimaatafspraken, LLO, en aanvragen en projecten in het kader van het Nationaal Groeifonds. Naast het sectorplan voeren de vier groene hogescholen met betrokken stakeholders het programma Groenpact uit.

Resultaten 2024

- Uitvoering van het sectorplan met aandacht voor governance en profilering en promotie van het groene onderwijs en onderzoek;
- Verdergaande samenwerking tussen de groene hogescholen door het ontwikkelen van gezamenlijke Ad's;
- De (door)ontwikkeling van masters, ook in samenwerking met andere hogescholen;
- Doorontwikkeling van praktijkgericht onderzoek (Centre of Expertise Groen).

Bèatechniek (htno)

In 2022 is het sac htno de pilot voor de permanente dialoog gestart. Samen met externe stakeholders werken de techniekopleidingen aan het terugdringen van tekorten in de sector en het mogelijk maken van de transities die de maatschappij vraagt. In de pilot draait het om draagvlak, realiseren van concrete acties, bijsturen met lange-termijn thema's, bevorderen van samenwerking tussen branches en hogescholen, het inbedden van praktijkervaring en het benoemen van gezamenlijke kansen en knelpunten door werkveld en hogescholen.

Komend jaar is het laatste jaar van de pilot en wordt verder invulling gegeven aan de thema's die in de pilot in afstemming met de branches zijn benoemd. Door het gezamenlijk optrekken in de thema's van de pilot wordt expliciet gewerkt aan doelmatigheid, samenwerking met het werkveld en ontstaat er als het ware een levend sectorplan.

Resultaten 2024

- Organisatie van twee htno-middagen op basis van de vastgestelde thema's en publicatie van twee pamfletten;
- Actualisatie van een aantal domeinprofielen;
- Organisatie van twee overleggen van de sectortafel techniek (overleg met branches, VNO-NCW/MKB-Nederland en het sac hgzo);
- Evaluatie permanente dialoog.

Economie (heo)

Komend jaar wordt uitvoering gegeven aan de vijf thema's van het sectorplan heo 2023-2027 'Samen waarde creëren voor brede welvaart': relevantie van de opleidingen, landelijke opleidingsprofielen, cross-overs en kansen in de sector, studentsucces, kansengelijkheid en inclusie, en versterking praktijkgericht onderzoek en verbinding met het onderwijs. Bij het voeren van een lerende dialoog binnen de sector helpen de in het sectorplan vastgestelde indicatoren om het goede gesprek te voeren. Tijdens tweedaagsen van de sectorraad (loo-voorzitters en academiedirecteuren) staan de implementatie van het sectorplan en kennisdeling centraal. In het kader van de structurele sectorale overlegtafels van de hogescholen en de branches wordt vanuit de subsectortafel Retail en Handel in 2024 een werkconferentie georganiseerd.

Resultaten 2024

- Twee tweedaagsen, waarop thema's verder worden uitgediept: versterken van het praktijkgericht onderzoek en verbinding met onderwijs, en cross-overs. Ook komen de domeinen tijdens die bijeenkomsten bijeen voor de uitwerking op de gezamenlijk gestelde ambities van het sectorplan;
- In de zomer 2023 is gestart met het vernieuwen van opleidingsprofielen en in 2024 zullen veel opleidingsprofielen worden vastgesteld.

Educatie (hpo)

Het lerarentekort is onverminderd groot en helaas blijft de huidige instroom in de lerarenopleidingen te klein om de tekorten op te vangen. Daarbij groeit de behoefte aan professionalisering en meer masteropgeleide leraren. Voor het richten van het sectorale beleid op educatie vormen de kernambities uit de strategische agenda 'Samen toekomstbestendige leraren opleiden' nu nog een goede leidraad, maar gezien de ontwikkelingen in de sector is actualisatie nodig. Er wordt onder andere samengewerkt met het werkveld om het beroepsperspectief voor de onderwijsprofessional aantrekkelijker te maken. Onderdeel hiervan is het opstellen van een raamplan voor opleiden en professionaliseren van onderwijsprofessionals in samenwerking met Universiteiten van Nederland (UNL) en de MBO Raad.

Verder wordt de regionale samenwerking geïntensiveerd. Het uitbreiden, kwantitatief en kwalitatief, van het samen opleiden en professionaliseren is een belangrijk onderdeel daarbij, net als het inpassen van de (regionale) allianties van lerarenopleidingen, met een passende financiering.

Daarnaast ligt er een aantal ambities om het bevoegdheidstelsel te optimaliseren, met name als het gaat om het vmbo. Een andere belangrijke beleidslijn in het sectorale beleid is het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen. De laatste beleidslijn zet in op de versterking van de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en innovatie.

Resultaten 2024

- Er ligt een nieuwe strategische agenda voor de educatieve sector;
- Oplevering van een raamplan voor de educatieve opleidingen door VH, UNL en de MBO Raad, in afstemming met de bonden;
- Vorming van regionale en landelijke allianties, waarmee een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's ontstaat en waarin lerarenopleidingen een gelijkwaardig partner zijn;
- Uitbreiding van partnerschappen samen opleiden en professionaliseren, met bijzondere aandacht voor aansluiting van de Ad's, de ALO's en de kunstvakdocentenopleidingen;
- Realisatie van ambities uit het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen, waarbij een belangrijke randvoorwaarde is de verankering van de Wet leeruitkomsten hoger onderwijs voor deeltijd en duaal, met perspectief voor de voltijd-opleidingen;
- Organisatie eindconferentie rond Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen met lerarenopleidingen, lerarenopleiders en samenwerkingspartners;
- Realisatie van de wettelijke basis voor de start van experimenten op het terrein van bevoegdheden in 2025 en instellen van een toetsings- en selectiecommissie;
- Start van het NGF-project Nationale Aanpak Professionalisering Leraren met een projectorganisatie en de eerste pijler van het project, waarbij de VH bestuurlijk partner is.

Kunst (kuo)

In 2024 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van de gezamenlijke sectoragenda van het hbo-kunstonderwijs (2021-2025). Bij die uitvoering hebben drie themacommissies (veerkrachtige sector, leven lang ontwikkelen en onderzoek), het sac kuo, de disciplinenetwerken en bestuurders allen een rol. Grensoverschrijdend gedrag en sociale veiligheid blijven onder het thema veerkracht centraal staan. Binnen de pilot Kunst+Creatief is een gezamenlijk programma opgezet en zijn inmiddels de eerste kandidaten voor het Professional Doctorate gestart. In 2024 wordt dit programma verder uitgevoerd. Verschillende disciplinenetwerken werken aan de actualisatie of vernieuwing van de beroeps- en opleidingsprofielen. Daarbij is er speciale aandacht voor de relatie tussen onderzoek, onderwijs en beroepspraktijk. Ook in 2024 wordt er weer een werkconferentie georganiseerd om belanghebbenden vanuit het kunstonderwijs en het werkveld bijeen te brengen op de onderwerpen uit de agenda. Rond de zomer volgt de jaarlijkse voortgangsrapportage aan het ministerie van OCW over wat er binnen de agenda wordt gerealiseerd.

Resultaten 2024

- Werkconferentie met stakeholders en werkveld;
- Voortgangsrapportage sectoragenda kunsten.

Sociale studies (hss)

In 2023 is het Sectorplan 'De sociaal professional als sociaal veranderaar - Empowerment van de sociaal professional. Om het verschil te maken in de veranderende wereld' vastgesteld. Het sectorplan vormt de leidraad en agenda voor de komende zes jaar.

Om focus aan te brengen is het plan opgebouwd langs vijf thema's: versterking van de positie van de sociaal professional, meer ervaringsdeskundigheid in het sociaal domein, interprofessioneel samenwerken stimuleren, grenzen verleggen door sociale innovatie en het bevorderen van Leven Lang Ontwikkelen. Het sectorplan bevat concrete acties, waarmee de hogescholen aan de slag gaan.

Resultaten 2024

- Het sectorplan wordt geïmplementeerd; er is een meerjarenplan met tijdsplanning gemaakt; de eerste acties zijn uitgevoerd;
- Het overleg met VNO-NCW en de brancheorganisaties (de sectortafel Zorg en Welzijn) wordt in samenwerking met hgzo gecontinueerd;
- De samenwerking met hgzo wordt geïntensiveerd met een gezamenlijke bijeenkomst van de sectorraden;
- Aan de Transitieagenda Human Capital wordt samen met hgzo en de KIA-tafel Gezondheid en Zorg een bijdrage geleverd.

Zorg en welzijn (hgzo)

Ook in de zorg blijven de personeelstekorten hoog. De opleidingen werken aan het terugdringen hiervan via het sectorplan Zorg. Er zijn werkgroepen gevormd op basis van de vier thema's van het sectorplan: missiegedreven opleiden, duurzaam opleiden, cross-sectoraal opleiden en participatief opleiden. Structureel overleg van de sector met de brancheorganisaties loopt via de sectorale overlegtafel Zorg en Welzijn. Komend jaar wordt dit overleg gecontinueerd en versterkt.

Resultaten 2024

- Brede bijeenkomst met de achterban over het eigen sectorplan in relatie tot het actieplan, waarbij wordt gewerkt aan en naar een vertaling van de sectorale ambities. Dit moet leiden tot handvatten (criteria) voor betrokken opleidingen;
- Participatie door sac aan (deel)thematavels van het ministerie van VWS over het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg;
- Start pilot begeleiding van startende zorgprofessionals door hogescholen op de werkvloer;
- Opname van de bacheloropleiding Medische Hulpverlening in de wet BIG.

1.7 Internationalisering

Of het nu gaat om het verbeteren van de onderwijskwaliteit, het bevorderen van de kenniseconomie, het versterken van de positie in Europa en de wereld of het faciliteren van een goede aansluiting op de regionale arbeidsmarkt: internationalisering vormt een essentiële pijler voor hogescholen. Het is een middel om de kwaliteit van het onderwijs verder te verhogen en om studenten uit te rusten met relevante, breed inzetbare kennis en vaardigheden die zij nodig hebben voor hun toekomstige beroep. Bovendien draagt inkomende internationalisering bij aan het aanpakken van de uitdagingen op de regionale arbeidsmarkt.

Het team Internationalisering heeft als doel om hogescholen sterker te positioneren als kennisinstellingen in Europa en om de juiste randvoorwaarden te creëren voor het internationaliseringsbeleid. In 2023 is gewerkt aan een nieuwe VH-internationaliseringsstrategie, waarin ook de relevante Sustainable Development Goals zijn verwerkt.

In 2024 wordt een proactieve werkagenda ontwikkeld met concrete acties die bijdragen aan het behalen van de gezamenlijke ambities. Verder wordt de samenwerking met hogescholen en key stakeholders geïntensiveerd op het gebied van vluchtelingstudenten.

Instream Internationale studenten

Op verzoek van de minister van OCW wordt begin 2024 een voorstel opgeleverd voor zelfregie op instroom van internationale studenten, dat met intensieve betrokkenheid van de Bestuurscommissie Internationalisering tot stand komt. Dit voorstel is opgebouwd rondom de inhoudelijke overwegingen van het hbo voor internationalisering van het curriculum, waarbij hogescholen zelf en vervolgens met elkaar afstemmen welke opleidingen anderstalig worden aangeboden. In het voorstel worden bovendien de maatschappelijke zorgen over bijvoorbeeld huisvesting, taalvaardigheid en toegankelijkheid voor Nederlandse studenten geadresseerd. Ten slotte bevat het voorstel een opzet voor intelligente werving, passend bij de inhoudelijke keuzes voor internationalisering van het aanbod. Als dit voorstel wordt overgenomen, dan volgt in 2024 verdere implementatie ervan. Daarnaast blijft de VH in gesprek met het ministerie van OCW over de nieuwe Wet Internationalisering in Balans. De insteek van de VH daarbij is dat deze wet ondersteunend moet zijn aan het voorstel voor zelfregie.

UAS4Europe

Op 12 juni 2024 draagt Nederland het voorzitterschap van UAS4Europe over aan Finland. Deze overdracht valt samen met het traditionele 'Croissant Event' in Brussel. Op deze bijeenkomst, waarbij circa 100 internationale stakeholders worden uitgenodigd, zal er aandacht zijn voor de uitslag van de Europese verkiezingen kort daarvoor. UAS4Europe heeft zich onder Nederlands voorzitterschap verder geprofessionaliseerd. Door intensieve interne samenwerking leren de leden elkaar beter kennen en leert men van elkaar. De samenwerking met overige Europese partners wordt voortgezet op dossiers als COARA (Coalition for Advancing Research Assessment) en Transnational Cooperation, terwijl de betrokkenheid bij het European Research Arena Forum wordt gecontinueerd. De uitkomsten van de in 2023 georganiseerde netwerkconferentie zijn verwerkt en worden gebruikt als inbreng voor het tiende Europese Kader Programma op het gebied van Research en Innovatie.

UASNL

Er is een intensieve samenwerking tussen de VH en UASNL, waar inmiddels 19 hogescholen bij zijn aangesloten. Vanaf september 2023 is de capaciteit uitgebreid met een liaison officer UASNL met als standplaats Den Haag. Het Jaarplan 2023-2024 van UASNL is gericht op meer structurele samenwerking op het gebied van de onderzoeks- en innovatieagenda van het hbo en het beter op elkaar laten aansluiten van de Nationale en Europese kennisagenda. Ook draagt UASNL bij aan een inhoudelijke verbinding met de hbo-thematafels. Daarnaast vindt doorlopend afstemming plaats voor de gezamenlijke inzet richting Europese koepelorganisaties en stakeholders, waarbij de VH vaak het officiële aanspreekpunt is en UASNL informeel intensiever contact onderhoudt.

Resultaten 2024

- Vaststelling en implementatie Werkagenda 2024 – 2028;
- Actualiseren Gedragscode Internationale Student;
- Nieuwe positionering ambtelijk netwerk rond de bestuurscommissie internationalisering;
- Ontvangst diverse internationale delegaties;
- Onderhouden van contact met het netwerk van Onderwijs- en Wetenschapsattachés en dit netwerk geïnformeerd houden over het hbo;
- Ingericht proces zelfregie instroom internationale studenten.

1.8 Mens & Organisatie

Werkagenda en cao 2024

Na een beleidsrijk cao-akkoord in 2023 staat 2024 in het teken van de implementatie van de gemaakte afspraken. Hogescholen brengen in kaart wat de afspraken voor hen betekenen en werken aan de invoering ervan, zoals de uitwerking van de afspraak over de inschaling van docenten. De VH faciliteert de kennisuitwisseling op deze onderwerpen en zorgt voor afstemming met de bonden waar nodig.

De inzet voor de cao 2024-2025 zal vooral gericht zijn op rust; een beleidsarme cao geeft hogescholen de tijd om te werken aan de bestaande opdrachten. Ingezet wordt op een beperkt akkoord met een loonparagraaf en een onderzoek naar het in evenwicht brengen van het loonebouw.

Met de bestuurscommissie wordt verder in kaart gebracht wat de positionering van het hbo voor Mens & Organisatie betekent. Met de HR-directeuren wordt dit vertaald in een werkagenda en indien nodig in cao-voorstellen.

Deelname ZPW

De VH werkt verder aan haar positie als werkgeversvereniging in de polder, met name via het samenwerkingsverband van de stichting Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW). De VH vaardigt via ZPW een bestuurder af naar de pensioenkamer en neemt deel aan de relevante SER-adviescommissies. De voorzitter van ZPW, ook van VH-huize, heeft daarnaast een periodiek overleg met het dagelijks bestuur van de SER en een afstemmingsoverleg met de Rijkssectoren.

Pensioen

Naar verwachting wordt eind 2023 een onderhandelaarsakkoord gesloten over een nieuwe pensioenregeling. Deze regeling zal per 1 januari 2026 worden ingevoerd. In 2024 wordt vanuit de VH voorlichting verzorgd over deze nieuwe regeling en de effecten daarvan voor hogescholen en hun medewerkers.

Zorgarrangement

De VH heeft een overeenkomst met Zilveren Kruis gesloten. Deze overeenkomst ziet enerzijds toe op een collectieve zorgverzekering voor werkenden in het hbo en anderzijds op een aanbod voor arbeidsgerelateerde zorg. Hogescholen kunnen deze arbeidsgerelateerde zorg inkopen onder gunstige voorwaarden met een aanvullende bijdrage van Zilveren Kruis. Eind 2023 wordt het laatste aanvullende document van deze overeenkomst afgerond. Een werkgroep van vertegenwoordigers van verschillende hogescholen heeft de VH feedback gegeven over hun ervaringen met deze samenwerking. De VH zal deze feedback gebruiken in gesprekken met de zorgverzekeraar om het aanbod in 2024 verder te ontwikkelen en te verbeteren.

Uitvoering bovenwettelijke werkloosheidsregelingen

In 2023 is de uitvoering van de bovenwettelijke regelingen bij werkloosheid en ziekte overgegaan naar Visma Idella. Er zijn specifieke afspraken gemaakt over de uitvoering, de rapportages en de verantwoording, toegespitst op de wensen van hogescholen. De overgang wordt intensief begeleid door de VH en een begeleidingsgroep van inhoudsdeskundigen van een aantal hogescholen. Ook in 2024 blijft er veel aandacht nodig voor dit dossier.

Inclusie en diversiteit

De VH heeft via de position paper 'Samen werken aan inclusieve hogescholen met oog voor diversiteit' (mei 2022) gedeelde speerpunten voor diversiteit en inclusie benadrukt. In 2024 blijft de VH zich inzetten om vanuit zowel het perspectief van medewerkers als studenten deel te nemen aan verschillende overleggen bij hogescholen, OCW en ZPW. In 2024 organiseert het Landelijk Netwerk Diversiteit verschillende bijeenkomsten met de nadruk op de speerpunten zoals beschreven in de position paper. Op het gebied van Mens & Organisatie wordt er in 2024 verdere afstemming en samenwerking tot stand gebracht tussen het Landelijk Netwerk Diversiteit en het netwerk bij Zestor. Zestor wordt, in overleg met de vakbonden, gevraagd een onderzoek uit te voeren naar mogelijkheden om de cao hbo inclusiever te maken.

Participatiewet

De inspanningen van de afgelopen jaren, onder andere via de Werkagenda hbo 2019-2022 en de aanvulling met het Stappenplan uit 2023, om meer participatiebanen te creëren hebben in het hbo helaas nog niet geresulteerd in voldoende resultaten. In 2024 blijft de VH daarom, in samenwerking met Zestor, aandacht vragen bij de hogescholen voor de achterblijvende cijfers. De VH zal hogescholen faciliteren op het gebied van kennisuitwisseling. Het gesprek over verbreding van de doelgroep wordt voortgezet met het nieuwe kabinet. In 2024 sluit de VH namens hogescholen aan bij het overleg van de Dossierhouders Banenafspraken sectoren Overheid en Onderwijs, een initiatief van Zelfstandige Publieke Werkgevers. Vanuit deze groep vindt afstemming met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid plaats over de uitvoering van de banenafpraak. Ten slotte zal in 2024 met VNO-NCW worden opgetrokken in de lobby voor een nieuwe aangepaste regeling die beter werkbaar is voor hogescholen en overige zelfstandig publieke werkgevers.

Onderzoek

Door de focus op praktijkgericht onderzoek, masteronderwijs en de pilot voor professional doctorates ontstaan er HR-gerelateerde vraagstukken met betrekking tot onderzoekers binnen hogescholen. In 2024 initieert de VH een werkgroep om deze vraagstukken te inventariseren en te onderzoeken of samenwerking kan bijdragen. Belangrijke aandachtspunten voor 2024 zijn de werkgroep voor HR-aspecten van professional doctorates, mogelijke carrièrepaden en model-functieprofielen voor onderzoekers, en het verkennen van een pilot om academisch gepromoveerden te verleiden om de overstap te maken naar het onderzoek in het hbo. Over dit laatste zijn in 2023 de eerste gesprekken met SoFoKles gestart, het A&O-fonds van onder andere het wetenschappelijk onderwijs en de UMC's.

Resultaten 2024

- Cao 2024-2025;
- In ZPW-verband bijdragen aan nieuwe pensioenregeling ABP;
- Voorlichting over nieuwe pensioenregeling;
- HR-handreiking voor professional doctorates;
- Landelijk afgestemd HR-beleid voor onderzoek;
- Afspraken met Visma Idella over verantwoording uitvoering; Bovenwettelijke WW en WGA.

1.9 Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening

Bekostiging en verantwoording

Wat betreft bekostiging zal 2024 vooral in het teken staan van de beleidskeuzes van een nieuw kabinet en het realiseren van de in 2023 ingezette lijn met betrekking tot de begrotingssystematiek. Wat betreft dit laatste gaat het om het realiseren van een vaste bekostiging voor onderzoek en het overhevelen van de kwaliteitsbekostiging naar de vaste voet. Om de regionale functie van hogescholen te kunnen borgen zal mede op basis van een onderzoek van BMC worden gezocht naar nieuwe financieringsarrangementen. Het realiseren van een vaste bekostiging voor onderzoek en de bekostiging van de regiofunctie vragen om een actieve lobby waarbij ook eigen uitgewerkte voorstellen zullen worden ingebracht.

In het bestuursakkoord is 90 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de vitalisering van opleidingen in krimpregio's. In 2023 is de eerste tranche toegekend aan de hand van het Sectorplan 'Vitale opleidingen voor vitale regio's'. Medio 2024 wordt gestart met de voorbereiding van de tweede tranche.

In 2024 wordt ook het Nationaal Programma Onderwijs definitief afgerond. Hoewel het programma mag uitlopen in 2024, wil het ministerie de evaluatie ook al in 2024 afronden. Naast financiële verantwoording zet de VH ook in op het inzichtelijk krijgen van de geleerde lessen. Algemener spelen op het gebied van verantwoording twee grote thema's. Ten eerste moet in 2024 een definitieve knoop worden doorgehakt over hoe om te gaan met de verantwoording over private activiteiten. Het huidige kader is expliciet bedoeld voor 2023. Samen met de hogescholen wordt gewerkt aan een voor het hbo werkbaar lijn, die bij het ministerie van OCW wordt ingebracht. Het doel is en blijft het behouden van ruimte voor de bestaande private activiteiten en werkbaar regels om de rol te pakken als het gaat om nieuwe (private) activiteiten die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Ten tweede speelt op het gebied van verantwoording de implementatie van de Europese richtlijn Duurzaamheid (in brede zin). Hoewel de richtlijn niet één op één gaat gelden voor hogescholen, heeft de intentie ervan ook voor hogescholen in 2024 impact.

Bestuurlijke informatievoorziening

Bij bestuurlijke informatievoorziening ligt in 2024 de focus op het eenduidig registreren en ontsluiten van onderwijsaanbod voor professionals. Voor voorlichtingsinformatie voor studiekeuzers wordt gebruik gemaakt van Hoger Onderwijs Voorlichtingsinformatie (HOVI). Dit systeem ontsluit informatie over het onderwijsaanbod op gestandaardiseerde wijze en wordt namens de bekostigde

hogescholen en universiteiten beheerd door het Landelijk Centrum Studiekeuze (voorheen Studiekeuze123). Voor het onderwijsaanbod voor professionals (LLO-aanbod) bestaat er nog niet zo'n systeem. Een deel van de hogescholen maakt gebruik van EDU-DEX. Andere hogescholen maken nog helemaal geen gebruik van een systeem voor de registratie van hun LLO-aanbod. Komend jaar wordt, na een verkenning van de overeenkomsten en verschillen tussen HOVI en EDU-DEX, aan de slag gegaan met het geschikt maken van HOVI voor LLO-aanbod. Dit gebeurt in samenwerking met het Landelijk Centrum Studiekeuze en het Platform LLO van de VH.

Leven Lang Ontwikkelen (LLO)

In het kader van een Leven Lang Ontwikkelen zet de VH bij bestuurlijke en ambtelijke overleggen in op wet- en regelgeving die aansluit bij de processen en de daarvoor gebruikte systemen in het hbo met als doel de uitvoeringslast voor de hogescholen zoveel mogelijk te beperken. De VH neemt deel aan zogenaamde ketenoverleggen die erop gericht zijn om de samenwerking in de administratieve onderwijsketen te verbeteren. Door LLO is deze keten uitgebreid met partners als het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het UWV. Ook vraagt LLO om een andere samenwerking met de NRTO en andere partijen die commerciële opleiders vertegenwoordigen. In 2024 wordt, na het stopzetten van STAP, gezamenlijk gekeken naar manieren om de STAP-infrastructuur in de lucht te houden tot duidelijk is of er een nieuwe stimuleringsregeling komt.

Flexibilisering

Een belangrijke ontwikkeling die gepaard gaat met LLO is flexibilisering. Professionals die zich willen laten om- of bijscholen hebben behoefte aan flexibiliteit om gericht keuzes te kunnen maken voor het moment waarop en de vorm waarin zij bepaald onderwijs willen volgen. Dit betekent dat naast (flexibele) deeltijdopleidingen en losse opleidingsonderdelen (modules), ook steeds vaker maatwerktrajecten gevolgd worden. Ook bij reguliere studenten is er behoefte aan flexibelere onderwijsroutes. Dit vraagt om belangrijke aanpassingen in de administratieve en logistieke organisatie van de hogescholen en van de landelijke systemen waarin gegevens over inschrijving, studievoortgang en resultaten van onderwijsdeelnemers worden geregistreerd en uitgewisseld. In het programma Npuls wordt gewerkt aan een sectorale ICT-infrastructuur die dit mogelijk maakt. Vanuit het team bestuurlijke informatievoorziening wordt de implementatie van sectorbrede innovaties die voortkomen uit het programma begeleid. Dit vraagt intensieve afstemming met het programmateam, Studielink, SURF, DUO en de netwerken (studentenadministraties, chief information officers) vanuit de hogescholen. In 2024 wordt onderzocht hoe het inschrijven voor opleidingsonderdelen op een centrale wijze gefaciliteerd kan worden.

Andere trajecten rond flexibilisering die worden opgepakt in 2024 zijn de registratie van routes die naar een lesbevoegdheid leiden in RIO (Registratie Instellingen en Opleidingen) en ROD (Register Onderwijsdeelnemers) en uitbreiding en doorontwikkeling van het register microcredentials.

RIO

Begin 2024 stopt het oude register CROHO en is de administratieve onderwijsketen afhankelijk van Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO). Hogescholen moeten dan RIO gevuld hebben en nieuwe opleidingen/wijzigingen moeten worden doorgevoerd via het nieuwe systeem LEO (Loket Erkenningen Onderwijs).

Partijen als Studielink en het Landelijk Centrum Studiekeuze halen een groot deel van hun informatie uit de registers van DUO en moeten ook op geautomatiseerde wijze actuele informatie uit RIO kunnen halen. De VH ziet er vanuit het projectteam RIO HO op toe dat Studielink in de eerste helft van 2024 aangesloten wordt op het koppelvlak van RIO.

Branchecode Goed Bestuur

Eind 2023 is de nieuwe Branchecode Goed Bestuur en toezicht in het hbo vastgesteld. Deze is per 1 januari 2024 van kracht. In het komende jaar wordt de wijze van monitoren en evalueren van de nieuwe code verder vormgegeven. Dit wordt opgepakt door de Permanente Commissie Goed Bestuur. Daarnaast is het streven om eind 2024 opnieuw een symposium te organiseren met de VTH, waar de eerste bevindingen en good practices rondom de nieuwe branchecode zullen worden uitgewisseld.

Easy Access

Verder worden volgend jaar onderhandelingen gevoerd over een nieuwe Easy Access-regeling. Het huidige (verlengde) contract loopt tot 31 december 2024. De uitvoering van die regeling vraagt van hogescholen nog wel een verbetering waar het gaat om rapporteren over het (her)gebruik van auteursrechtelijk materiaal dat buiten de afkoopregeling valt. Ook wordt in 2024 een inventarisatie gemaakt van de raamcontracten die de VH op dit moment namens de hogescholen heeft afgesloten (naast Easy Access bijvoorbeeld de videoregeling, muziek, etc.).

Klimaatafspraken

Naar aanleiding van afspraken uit het Klimaatakkoord over de verdere reductie van CO2 is voor het hbo een monitoringsapplicatie ontwikkeld. Daarmee kan de voortgang van het verminderen van het energieverbruik en daarmee de CO2-emissie op hogeschool- en op sectorniveau worden bijgehouden. Uit de monitoring blijkt dat de totale CO2-uitstoot in 2022 ten opzichte van 2021 is gedaald. De verplichte rapportage van deze gegevens aan het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft inmiddels plaatsgevonden. Komend jaar worden de monitoring en het overleg met het ministerie van OCW en de overige onderwijssectoren over huisvesting in het Klimaatakkoord gecontinueerd.

Tenslotte zijn er jaarlijks terugkerende dossiers, zoals de afname van de HBO-Monitor, de NSE, de analyse van de ROD-, personeels- en financiële gegevens, overleggen met bijvoorbeeld studentenadministraties, accountants en het onderhouden van diverse netwerken. Daarbij komen ook de diverse uitvoeringstoetsen, afhankelijk van nieuw beleid dat op de agenda komt.

Resultaten 2024

- Standpunt in de discussies over verschillende bekostigingssystematieken;
- HOVI is gevuld met al het onderwijsaanbod van de hogescholen (en universiteiten) zowel voor initiële studenten als voor professionals in het kader van LLO;
- Invoering van nieuwe branchecode bij alle 36 hogescholen;
- Duidelijkheid over de wijze van verantwoording van de private activiteiten van hogescholen;
- Uitvoering tweede tranche Sectorplan 'Vitale opleidingen voor vitale regio's'.

1.10 Extern gefinancierde activiteiten

10voordeleraar

Het programma 10voordeleraar richt zich op landelijke initiatieven om de kwaliteit van de lerarenopleidingen te borgen en zo zorg te dragen voor blijvend goed opgeleide leraren. Lerarenopleiders vormen de spil van het programma en voeren de gezamenlijke regie binnen verschillende landelijke netwerken. Het werkveld, de wetenschap en andere deskundigen zijn aangesloten voor legitimering en validatie. Sinds 2008 werken de lerarenopleidingen binnen het programma 10voordeleraar met elkaar samen aan de landelijke borging van het eindniveau van de student door gebruik te maken van de landelijke kwaliteitsborgingsinstrumenten kennisbases, peerreview en kennistoetsen. Vanaf 2019 is een ontwikkeling ingezet richting andere landelijke projecten in het kader van de horizontale kwaliteitsborging van de lerarenopleidingen, zoals de regievoering over de Rekentoets Wiscat voor de pabo en het project Instroom pabo met betrekking tot de toelatingstoetsen voor de pabo. Ook het in 2020 tussen de Vereniging Hogescholen, UNL en het ministerie van OCW gesloten Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen is hier een voorbeeld van. Samen met het bestuurlijke besluit om de landelijke kennistoetsen voor de tweedegraadslerarenopleidingen door te ontwikkelen richting voortgangstoetsing geeft dit richting aan de activiteiten van 10voordeleraar voor de komende jaren.

Voor 2024 zet 10voordeleraar in op de volgende acht actielijnen:

1. Elke zes jaar vindt herijking plaats van de kennisbases, zodat deze blijven voldoen aan de beschrijving van de kennis en vaardigheden die van een leraar verwacht mogen worden. De herijking van de kennisbases wordt gefaseerd opgepakt, waarbij 10voordeleraar een coördinerende rol heeft.
2. De tweedegraadslerarenopleidingen werken samen aan een gezamenlijke horizontale kwaliteitsborging. Het Regieorgaan Horizontale Kwaliteitsborging Tweedegraadslerarenopleidingen begeleidt in samenwerking met 10voordeleraar de landelijke vakoverleggen in dit proces. Uitgangspunt is om in onderlinge samenhang en samenwerking het eindniveau van de student te borgen. De bestaande drie landelijke kwaliteitsborgingsinstrumenten kennisbases, peerreview en kennistoetsen vormen daarvoor de basis en worden door de landelijke vakoverleggen verder geprofessionaliseerd en geherstructureerd.
3. Vooralsnog worden de veertien landelijke kennistoetsen van de tweedegraadslerarenopleidingen aangeboden onder de condities van de afgelopen jaren. Wel is, naar aanleiding van een advies van het sectoraal adviescollege hoger pedagogisch onderwijs, het besluit genomen om deze zo mogelijk door te ontwikkelen naar een alternatief in de vorm van voortgangstoetsing, waarbij gebruik wordt gemaakt van de huidige landelijke itembanken. 10voordeleraar heeft de opdracht gekregen dit verder te verkennen. De itembanken worden hiervoor verder gekalibreerd en de toepassing van de itemresponsetheorie (IRT) als cesuurmethode wordt naar meer vakken uitgebreid. Ook wordt gekeken naar het verwerven en kunnen toepassen van adaptieve technieken (CAT). Hiermee kunnen flexibeler vormen van toetsing worden gerealiseerd.

4. In de pabo's staat het uitwerken van het plan 'Verduurzaming peer review' centraal. Opleidingsdocenten en management voeren hierbij het gesprek over de implementatie in de curricula van de opleidingen van de (delen van de) kennisbases en de borging ervan. Hierbij wordt ingespeeld op actuele ontwikkelingen en worden bovendien de afzonderlijke vakken in onderlinge samenhang besproken. Dit studiejaar staat de peer review ten dele in dienst van de periodieke herijking van de kennisbases van de pabo.

5. Het organiseren van de reguliere landelijke kennistoetsen voor de pabovakken Rekenen-Wiskunde en Nederlandse Taal en voor 14 tweedegraadslerarenopleidingen. De afname vindt digitaal plaats op 43 pabolocaties en op 12 locaties voor tweedegraadslerarenopleidingen. Samen met de hogescholen organiseert 10voordeleraar naast de toetsafname ook de vraagontwikkeling, de uitslagbepaling en de inzages. Op alle onderdelen zijn vakdocenten van de lerarenopleidingen nauw betrokken.

6. Onder de naam Leraren voor morgen werken de hogescholen aan de uitvoering van het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen. Door meer recht te doen aan de individuele leerbehoefte van studenten kunnen lerarenopleidingen meer mensen enthousiasmeren voor een baan in het onderwijs. Flexibilisering maakt het aantrekkelijker om leraar te worden, te zijn en te blijven. De lerarenopleidingen hebben voor de uitvoering van het bestuursakkoord een centrale kerngroep en een projectmanagementteam ingericht.

Landelijke werkgroepen met vertegenwoordigers uit de lerarenopleidingen bereiden de uitvoering voor en klankbordgroepen denken met hen mee. 10voordeleraar ondersteunt de projectorganisatie bij de uitvoering van het bestuursakkoord. In 2024 moeten instellingen de gemaakte afspraken in de (opleidings)praktijk brengen.

7. Per 1 september 2024 wordt de nieuw ontwikkelde reken- en wiskundetoets voor de pabo ingevoerd. Cito ontwikkelt deze toets samen met vakdocenten Rekenen-Wiskunde van de pabo. Onderdeel van de werkzaamheden is het bepalen van een nieuwe cesuur voor deze toets. Uitgangspunt hierbij is dat er uiteindelijk één landelijke cesuur wordt bepaald, die door alle pabo's wordt gehanteerd. Daarnaast moet de toets de mogelijkheid bieden om op locatie ingezien te worden en is het van belang dat er qua structuur aansluiting wordt gezocht met de domeinen van de landelijke kennistoets van de pabo. Bij het proces zijn ook de toetsafnamecoördinatoren van de hogescholen betrokken, aangezien per 1 januari 2024 op nieuwe software over wordt gegaan.

Deze software wordt gebruikt voor de inschrijving van studenten, het maken van de toets en de uitslagverstrekking. 10voordeleraar voert de regie over de doorontwikkeling van de rekentoets en de overgang naar een nieuw toetsstelsel per 1 september 2023.

8. De toelatingstoetsen voor de pabo zijn een verplichting voor mbo-studenten en havo-leerlingen die in één of meerdere van de vakken Aardrijkskunde, Geschiedenis en Natuur & Techniek geen eindexamen hebben gedaan. Het doel is om te voorkomen dat pabo's binnen het toch al volle curriculum van de opleidingen tijd moeten besteden aan het wegwerken van achterstanden in de veronderstelde voorkennis.

10voordeleraar verzorgt namens de Vereniging Hogescholen de operationalisering van de afname van de toelatingstoetsen, de organisatie van de landelijke ondersteuning ter voorbereiding op de toelatingstoetsen en het beheer van de website www.goedvoorbereidnaardepabo.nl. Deze website wordt opnieuw vorm en inhoud gegeven en wordt in 2024 gelanceerd.

De toelatingstoetsen zijn een behoorlijke drempel voor studenten die in willen stromen in de pabo. Op basis van het actieplan van de pabo's wordt volop gewerkt aan het behouden van diverse groepen studenten. Heel concreet wordt de instroom van studenten in de pabo voor wat betreft de bijzondere nadere vooropleidingseisen op een andere manier georganiseerd:

- Van september 2022 tot september 2025 is het in de vorm van een experiment mogelijk dat de student voor de start van de pabo een (informerende) toetskans heeft, maar ook nog in het eerste jaar van inschrijving kan voldoen aan deze bijzondere nadere vooropleidingseisen;
- In het mbo-keuzedeel Voorbereiding Pabo wordt gewerkt met een op ontwikkeling gericht portfolio dat meer aansluit op de specifieke competenties van de mbo-student. Tegelijkertijd moet afronding van het keuzedeel leiden tot een vrije instroom in de pabo voor wat betreft de bijzondere nadere vooropleidingseisen. Alle mbo-scholen zullen hier uiterlijk per september 2024 mee aan de slag gaan.

Resultaten 2024

- Professionaliseren en herstructureren landelijke kwaliteitsborgingsinstrumenten;
- Coördineren herijking kennisbases;
- Organisatie afname landelijke kennistoetsen;
- Verdere verkenning van doorontwikkeling landelijke kennistoetsen richting voortgangstoetsing;
- Ondersteuning uitvoering Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen;
- Regievoering over de doorontwikkeling van de rekentoets en de overgang naar een nieuw toetssysteem;
- Verzorgen van de operationalisering van de afname van de toelatingstoetsen, de organisatie van de landelijke ondersteuning ter voorbereiding op de toelatingstoetsen en het beheer van de website www.goedvoorbereidnaardepabo.nl.

1.11 Bureauformatie en ontwikkeling

Formatie

Op het bureau van de vereniging werken op begrotingsbasis -inclusief vacatures¹- 88 personen (74,8 fte), waarvan 48,33 fte ten behoeve van de contributie gefinancierde activiteiten en 26,47 fte ten behoeve van extern gefinancierde activiteiten. Al deze medewerkers zijn of komen in dienst van de vereniging of worden ingehuurd. Extern gefinancierde ingehuurde krachten² staan niet in het formatieoverzicht, maar worden rechtstreeks ten laste gebracht van de betreffende activiteit. De voor 2024 begrote personele formatie van het bureau van de vereniging staat weergegeven in de tabel hieronder. Ter vergelijking is ook de begrote formatie voor 2023 opgenomen.

¹ Op het moment van opstellen.

² 10voordeleraar, Zestor.

Contributie gefinancierde activiteiten	2024		2023	
	FTE	%	FTE	%
Activiteiten: beleid & management	37,49³		34,32	
Ondersteuning: FIZ, HR, Secretariaat	10,59		10,35	
Overig: ouderschapsverlof	0,25		0,05	
Totaal contributie gefinancierde activiteiten	48,33	65%	44,72	64%
Extern gefinancierde activiteiten				
Capaciteitsfunctie	12,22		11,70	
Zestor	10,22		9,70	
Ondersteuning sectorraden	1,10		1,10	
UASNL	0,90		0,90	
10voordeleraar	14,25		13,17	
Totaal extern gefinancierde activiteiten	26,47	35%	24,87	36%
Totale formatie vereniging	74,80	100%	69,58	100%

Bureauontwikkeling

De vereniging heeft een inhoudelijke agenda vastgesteld met de positionering, die wordt uitgewerkt in de verschillende bestuurscommissies. Daarnaast ontwikkelt de vereniging zich met als leidraad een toekomstgerichte, zichtbare, proactieve en wendbare netwerkvereniging. Om de inzet van het bureau op grote strategische thema's te versterken is in 2022-2024 door middel van een investeringsprogramma ruimte geboden voor meer capaciteit. In 2024 gaan we in gesprek over het structureel doortrekken van dit investeringsprogramma.

In het bureau investeren we in een traineeprogramma. Dit programma houdt in dat we gedurende twee jaar twee veelbelovende starters laten meelopen in de verschillende teams. De doelstelling van dit programma is tweeledig: enerzijds verwachten we een frisse bijdrage aan inhoud en werkwijze, anderzijds dragen we op deze manier bij aan de ontwikkeling van deze jonge mensen. In 2024 gaan we verder in gesprek met de medewerkers over de werkprocessen en inrichting, en de impact die de verenigingsagenda daarop heeft. Daarbij worden ook de uitkomsten uit het MTO betrokken, waarbij met name de werkdruk een aandachtspunt is.

³ Dit is een stijging van 3,2 fte die voor 3,3 fte wordt veroorzaakt door trainees (2 fte), de liaisonfunctionaris LLO (0,8 fte; hier tegenover staat externe dekking) en een ophoging van de flexibele schil (0,5 fte). Min 0,1 fte wordt veroorzaakt door overige mutaties. Deze uitbreiding wordt gefinancierd door in de begroting rekening te houden met een realistisch ingeschat verloop en periode van openstaande vacatures als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.

2 Financiën en sturing

2.1 Begrotingsjaar 2024 en verder

2024

Voor 2024 is een begroting opgesteld met een tekort van €633.000. Dit is inclusief de invulling van het in het jaarplan 2022 gepresenteerde investeringsplan.⁴ Dekking voor dit tekort komt uit het eigen vermogen van de vereniging. Een en ander wordt hieronder en in de verdere begroting toegelicht.

De contributie voor 2024 is ten opzichte van 2023 met 4,4 procent verhoogd (€243.131) vanwege loon- en prijscompensatie. Er is voor 2024 geen extra verhoging van de contributie doorgevoerd. De overige baten bedragen €288.000 (inzet liaisons Npuls en LLO-katalysator) en de baten evenementen bedragen €210.000⁵. Er zijn geen rentebaten begroot.

In de salariskosten is rekening gehouden met vacatures, periodieken, verwachte in- en uitdiensttredingen, een opslag van 1 procent voor onvoorziene salariskosten, een korting van 2 procent wegens het effect van personeelsverloop en met de lopende cao Rijk van 1 april 2022⁶. Voor de periode na afloop van de lopende cao (2^e helft 2024) is gerekend met een loonsverhoging van 3,5 procent. Het rekenpercentage werkgeverslasten is verlaagd van 32,1 procent tot 28,0 procent op grond van het vervallen van de premie FPU in 2023 en de door ABP aangekondigde daling van de pensioenpremies in 2024. Beide effecten werken structureel door. In de salariskosten is voor 2024 een bedrag van €493.000 verwerkt voor invulling van het investeringsplan. Het betreft zes formatieplaatsen, waarvan vier structureel. De overige personeelskosten zijn met 32,7 procent verhoogd (€108.000), vooral door hogere reiskosten. Overall stijgen de totale bruto personeelskosten met 6,0 procent.

In de afgelopen jaren is gebleken dat het niet altijd lukt om het begrote salarisbudget geheel te gebruiken. Dit is vooral het gevolg van personeelsverloop waarbij het door krapte op de arbeidsmarkt en het vaak specifieke karakter van de in te vullen functies moeilijk is hier tijds invulling aan te geven. Vanaf 2024 zal er scherper worden gestuurd op de uitputting van de salarisbegroting. Om dit te faciliteren is in de salarisbegroting gerekend met een korting van 2 procent voor het effect van personeelsverloop. De hierdoor ontstane ruimte is ingevuld met extra ruimte voor het traineeprogramma (totaal: 2 fte) en in de flexibele schil (0,5 fte). Zie de toelichting op de personeelskosten voor meer details.

Voor de overige kosten (huisvesting, ICT & bureaunkosten en beleidsdomeinen) zijn er begrotingsaanpassingen gedaan (zowel omlaag als omhoog) op grond van de eindejaarsprognose 2023 en benodigde prioriteitsstellingen.

⁴ Zie het jaarplan 2022 voor nadere details.

⁵ Dit is gelijk aan de begrote kosten voor de evenementen en omvat een bedrag van €135.000 voor het jaarcongres. Het jaarcongres wordt apart gefactureerd aan de leden.

⁶ De cao heeft een looptijd van 1 april 2022 tot en met 30 juni 2024 en kent drie loonsverhogingen, per 1 juli 2022 (2,5% plus €75, -), per 1 april 2023 (3%) en per 1 januari 2024 (1,5%).

Huisvesting, ICT & bureaunkosten stijgt met 4,4 procent (€30.000) door gestegen energiekosten en onroerendzaakbelasting. Daar staan onder andere lagere afschrijvingskosten tegenover.

De kosten beleidsdomeinen zijn in totaal met 23,3 procent verhoogd (€199.000). Dit wordt voor €110.000 verklaard door een stijging van de post evenementen, omdat er in 2024 weer een jaarcongres zal plaatsvinden. Dit was in 2023 niet het geval. Tegenover de kosten van de evenementen staan ook baten begroot. Verder zijn onder andere de posten extern advies, bestuurskosten en bestuurscommissies verhoogd. Ook zal er in 2024 gestart worden met de bouw van een nieuwe website, waarvoor in 2024 een afschrijvingslast van €10.000 is opgenomen.

In de begroting 2024 is verder rekening gehouden met een dekking op de bruto lasten vanuit de extern gefinancierde activiteiten (de capaciteitsfunctie en 10voordeleraar). In totaal wordt hier bijna €3,1 miljoen aan doorbelast (personeel en overhead). De netto lasten (bruto lasten minus de doorbelasting) stijgen per saldo met 8,5 procent tot bijna €6,9 miljoen.

2025 en 2026

Het resultaat van de meerjarenprognose voor 2025 en 2026 wordt, naast de hoogte van de contributie, in belangrijke mate bepaald door de mate waarin de vereniging in staat is kosten door te belasten aan de extern gefinancierde activiteiten (vooral 10voordeleraar en Zestor, maar ook de sectorraden en UASN). De kans dat hierin in de komende jaren een wezenlijke verandering komt, is klein. Voor de jaren 2025 en 2026 is gerekend met dezelfde bedragen als voor 2024, waarin echter wel rekening wordt gehouden met de voor 2025 en 2026 te corrigeren posten. Deze bedragen zijn vervolgens geïndexeerd met 3 procent aan zowel de batenkant als aan de lastenkant. De meerjarenprognoses voor 2025 en 2026 laten op nul sluitende resultaten zien.

Aan de batenkant is gerekend met een indexering van de contributie in 2025 en 2026 met 3 procent op grond van inschattingen rondom de prijs- en loonontwikkeling. Voor 2025 is verder gerekend met een aanvullende verhoging van de contributie met in totaal €504.000.

In 2024 zal ten aanzien van de contributie voor 2025 het gesprek gevoerd moeten worden over twee additionele verhogingen van de contributie boven op de reguliere indexering. De eerste additionele verhoging betreft de in het jaarplan 2022 aangekondigde verhoging van €370.000⁷ voor het continueren van vier formatieplaatsen uit het investeringsplan 2022-2024. De tweede additionele verhoging betreft een verhoging van naar verwachting €134.000 ter dekking van de structureel doorwerkende effecten van de cao 2022-2024 en de stijgende pensioenpremies. Deze werd eerder ingeschat op circa €250.000. De eerder verwachte trend van stijgende pensioenpremies lijkt zich vooralsnog niet door te zetten. Er is besloten om het gesprek in één keer te voeren over beide verhogingen en niet zoals eerder gepland in twee fasen voor 2024 en 2025. Om die reden is afgezien van een extra verhoging in 2024 en is de contributie voor 2024 alleen verhoogd via de reguliere indexering.

Aan de lastenkant is gerekend met 3 procent loon- en prijsstijging voor zowel 2025 als 2026. Verder zijn er in de personeelskosten en de kosten beleidsdomeinen aanpassingen gedaan voor de niet te extrapoleren posten.

⁷ Zoals aangekondigd in paragraaf 4.1 van het jaarplan 2022.

Het totale tekort voor de periode 2022 tot en met 2024⁸ zal naar verwachting circa €1,47 miljoen bedragen, waarvan circa 1,22 miljoen volgend uit het investeringsplan en 0,25 miljoen uit overige effecten. Dit wordt gedekt uit het eigen vermogen van de vereniging waarbij de resultaatbestemming wordt gesplitst in twee delen. Het resultaat volgend uit het investeringsplan wordt ten laste gebracht van de bestemde reserve en het overige deel van het resultaat komt ten laste van of ten gunste van de algemene reserve.

2.2 Activiteitenbegroting en toelichting

In de activiteitenbegroting zijn de beleidsdomeinen, strategische projecten en het management opgenomen. Deze activiteiten worden gefinancierd uit eigen middelen.⁹ De werkzaamheden die voor de beleidsdomeinen en de strategische projecten worden verricht, staan beschreven in hoofdstuk 2. De extern gefinancierde activiteiten zijn niet opgenomen in deze activiteitenbegroting.

Bedragen x €1.000	Kosten capaciteit	Out of pocket-kosten	Totaal 2024
Activiteiten			
Algemeen onderwijsbeleid	1.166	21	1.187
Mens en organisatie	336	17	353
Communicatie	871	343	1.214
FiGo en BIV	581	9	590
Internationalisering	436	16	452
Onderzoek	632	132	764
Sectoraal onderwijsbeleid	602	53	655
Strategische projecten	627	0	627
Verenigingszaken	410	461	871
Management	187	0	187
Totaal kosten activiteiten	5.848	1.052	6.900
Financiering			
Contributie			5.769
Baten evenementen			210
Overige baten			288
Totaal financiering			6.267
Resultaat activiteitenbegroting			-633

⁸ Gebaseerd op realisatie 2022, eindejaarsprognose 2023 en begroting 2024.

⁹ De baten evenementen en de overige baten worden ook tot de eigen middelen gerekend.

Toelichting activiteitenbegroting

Kosten van de activiteiten

De begroting per activiteit bestaat uit twee elementen:

- De kosten van de capaciteit op basis van uren x tarief;
- De out of pocketkosten per activiteit.

Bij de berekening van de kosten van de capaciteit is gebruikgemaakt van twee tarieven. Eén tarief voor de voorzitter en de directeur van €174 per uur en één tarief van €103 per uur voor alle beleidsadviseurs plus het hoofd organisatie en strategische planning (beide afgerond). Beide tarieven zijn inclusief de doorbelaste kosten van de ondersteunende afdelingen en gebaseerd op een urennorm van 1.458 uur per jaar voor een fulltime medewerker. De out of pocketkosten per beleidsdomein zijn niet in het tarief opgenomen. De inzet van de medewerkers op de activiteiten is op basis van fte's bepaald aan de hand van going concern inzet, nieuwe beleidsprioriteiten en de totaal beschikbare capaciteit. In totaal is in de activiteitenbegroting 37,49 fte gealloceerd op de activiteiten (36,59 fte beleid en 0,9 fte management).

Resultaat activiteitenbegroting

Het resultaat van de activiteitenbegroting sluit op €633.000 negatief. Dit sluit aan op het begrote resultaat in de organieke begroting.

2.3 Risicoparagraaf

Geschiedenis

In 2015 is een notitie opgesteld over de gewenste hoogte van het eigen vermogen in relatie tot de financiële risico's die de vereniging loopt. Deze notitie is goedgekeurd in de algemene vergadering van 11 december 2015. Met de goedkeuring van deze notitie is besloten de minimumnorm voor de solvabiliteit te verhogen tot 40 procent en om de maximumnorm te laten vervallen. Ook is besloten om een risicoanalyse uit te voeren, zodat nadrukkelijker het verband kan worden gelegd tussen de hoogte van het eigen vermogen, de risico's die de vereniging loopt en de maatregelen, onder andere in de governance, die genomen kunnen worden om de risico's te beheersen.

In het najaar van 2016 heeft een kwantitatieve risicoanalyse plaatsgevonden onder externe begeleiding van een gespecialiseerd bureau.

Met de auditcommissie is in 2018 afgesproken het onderwerp risicobeheersing jaarlijks te agenderen. De eerder uitgevoerde risicoanalyse hoeft niet jaarlijks of met een vaste frequentie te worden herhaald, maar blijft wel jaarlijks op de agenda.

Tegen die achtergrond is in 2021 besloten tot het uitvoeren van een nieuwe risicoanalyse. In de vergadering van juni 2021 heeft de auditcommissie ingestemd met het voorstel van het MT, te weten het uitvoeren van een kwalitatieve analyse van het risicoprofiel met daarnaast een herijking van de eerder uitgevoerde kwantitatieve analyse. In september 2021 heeft het MT de voorgestelde werkwijze aan de auditcommissie voorgelegd, waarmee de auditcommissie heeft ingestemd.

In januari en februari 2022 is vervolgens in twee sessies een kwalitatieve risicoanalyse uitgevoerd. Aan deze sessies werd deelgenomen door de twee MT-leden, de voorzitter van de auditcommissie, de controller, twee beleidsadviseurs en de directeur van 10voordeleraar. De opbrengst van deze twee sessies is een risicoregister¹⁰ plus een risicomatrix. Hierop volgend heeft in april 2023 een herijking van de in 2016 uitgevoerde kwantitatieve analyse plaatsgevonden.

Uitkomst kwalitatieve risicoanalyse

De belangrijkste risico's en onzekerheden volgend uit de kwalitatieve risicoanalyse¹¹ hangen samen met het volgende:

- **Cybersecurity (R6)**
Kans: zeer hoog. Impact: hoog.
Toelichting: Cyberveiligheid vormt een risico voor de bedrijfscontinuïteit in die zin dat een cyberaanval in wat voor vorm dan ook de uitvoering van werkprocessen kan stilleggen en kan leiden tot het verlies van bedrijfskritische data. Daarnaast is een risico dat privacygevoelige informatie wordt buitgemaakt en openbaar gemaakt.
- **Het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten (R3)**
Kans: gemiddeld. Impact: hoog.
Toelichting: Het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten kan niet in alle gevallen geheel of direct gecompenseerd worden door het verlagen van kosten. Out of pocketkosten kunnen over het algemeen snel afgebouwd worden, maar personeelskosten en overhead (huisvesting, ICT, bureaunkosten en ondersteuning P&O) niet. Specifieke voorbeelden van het wegvallen van externe activiteiten zijn het stoppen van het programma 10voordeleraar of het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds Zestor. Op kleinere schaal betreft het ook de ondersteuning van sectorraden.
- **Dalende budgetten bij leden (R4)**
Kans: gemiddeld. Impact: gemiddeld.
Toelichting: Er zijn verschillende factoren die kunnen leiden tot dalende budgetten bij hogescholen. Denk aan de afname van studentenaantallen of teruglopende bekostiging door bezuinigingen bij de overheid. Dit vormt een risico voor de continuïteit van bedrijfsvoering van de vereniging omdat dit kan leiden tot het verlagen van de contributie en daarmee de inkomsten, wat niet in alle gevallen direct kan worden gecompenseerd (zie ook R3).
- **Het eigenrisicodragerschap voor WW/BWRHBO (R2)**
Kans: gemiddeld. Impact: gemiddeld.
Toelichting: Het financiële risico volgend uit WW en BWRHBO plus eventuele vervolgschade in algemene zin.

Uitkomst kwantitatieve risicoanalyse 2016 en herijking 2023

Uit de in 2016 uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse volgt het volgende. Gerekend over de volledige lijst met risico's en met een zekerheidspercentage van 90 procent komt het risicoprofiel van de vereniging uit op €7,6 miljoen.

¹⁰ Omschrijving risico's, toelichting, kans, impact, risico (kans x impact) en beheersmaatregelen. Voor de kans en de impact is een vijfpuntsschaal gehanteerd.

¹¹ Er zijn in totaal 9 risico's benoemd.

Een zekerheidspercentage van 90 procent betekent dat er 10 procent kans bestaat dat een weerstandsvermogen van €7,6 miljoen niet toereikend is. Het eigen vermogen van de Vereniging Hogescholen bedroeg ultimo 2022 €8,71 miljoen. Dit is inclusief het negatieve resultaat over 2022.

De herijking van april 2023 heeft plaatsgevonden in samenspraak tussen de plaatsvervangend directeur, de controller en twee controllers vanuit de HvA en de AHK. Omdat de analyse uit 2016 naar het oordeel van de deelnemers voldoende actueel is, is de conclusie getrokken dat er geen noodzaak bestaat om een nieuwe kwantitatieve analyse uit te voeren. Verder is geconcludeerd dat de analyse uit 2016 weliswaar voldoende actueel is, maar dat de uitkomst aan de forse kant is. Dat betekent dat de waarde van €7,6 miljoen als referentiepunt gehanteerd kan blijven worden. Als het eigen vermogen op enig moment onder de €7,6 miljoen zakt, is er vooralsnog niets aan de hand. Op enig moment moet dan echter wel de vraag worden gesteld waar de ondergrens ligt.

3 Begroting 2024 en meerjarenprognose

3.1 Begroting 2024 en meerjarenprognose

Bedragen x 1.000 euro	Begroting 2023	Prognose 2023	Begroting 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
CONTRIBUTIE					
BATEN					
Contributie	5.526	5.526	5.769	6.446	6.638
Rentebaten	0	0	0	0	0
Evenementen	100	63	210	216	222
Overig	113	148	288	297	306
TOTAAL BATEN	5.739	5.737	6.267	6.959	7.166
LASTEN					
Personeel	7.715	7.565	8.180	8.246	8.493
Huisvesting/ICT/bureau	720	747	750	773	796
Beleidsdomeinen	853	888	1.052	1.114	1.147
TOTAAL BRUTOLASTEN	9.288	9.200	9.982	10.133	10.436
Af: doorbelast aan capaciteitsfunctie	1.419	1.346	1.415	1.457	1.501
Af: doorbelast aan 10voordeleraar	1.510	1.613	1.667	1.717	1.769
TOTAAL DOORBELAST	2.929	2.959	3.082	3.174	3.270
TOTAAL NETTOLASTEN BUREAU VH	6.359	6.241	6.900	6.959	7.166
RESULTAAT OP CONTRIBUTIE	-620	-504	-633	0	0
EXTERN GEFINANCIERD PROJECTEN					
Baten	187	1.497	202	202	202
Af: Out of pocketkosten	187	1.497	202	202	202
RESULTAAT PROJECTEN	0	0	0	0	0
CAPACITEITSFUNCTIE					
Baten	1.419	1.339	1.415	1.457	1.501
Af: doorbelaste kosten vereniging	1.419	1.346	1.415	1.457	1.501
RESULTAAT CAPACITEITSFUNCTIE	0	-7	0	0	0
10VOORDELERAAAR					
Baten	3.579	4.120	3.678	3.788	3.902
Af: Out of pocketkosten	2.069	2.507	2.011	2.071	2.133
Af: doorbelaste kosten vereniging	1.510	1.613	1.667	1.717	1.769
RESULTAAT 10VOORDELERAAAR	0	0	0	0	0

RESULTAAT OP EXTERN GEFINANCIERD	0	-7	0	0	0
TOTAAT RESULTAAT VERENIGING	-620	-511	-633	0	0

3.2 Toelichting op de begroting

De opstelling van de begroting en meerjarenprognose kent twee delen. Om te beginnen is er het deel contributie. Dit heeft betrekking op de kernactiviteiten van de vereniging. Dit deel van de begroting sluit op €633.000 negatief. Ook de baten evenementen, de overige baten en de rentebaten (indien van toepassing) worden hierin meegerekend. Daaronder staan de extern gefinancierde activiteiten, bestaande uit de projecten, de capaciteitsfunctie en 10voordeleraar. Deze zijn allemaal begroot op nul. In de realisatie kunnen hier resultaten ontstaan, zowel positief als negatief.

3.2.1 Toelichting op contributie gefinancierde activiteiten

Baten

Contributie

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbouw van de contributie voor 2024. Ter vergelijking zijn ook de contributiegegevens over 2023 opgenomen. De contributie voor 2024 is ten opzichte van 2023 gestegen. Conform artikel 9 lid 1 van het huishoudelijk reglement is een verhoging van 4,4 procent van de contributie doorgevoerd voor loon- en prijscompensatie. De gehanteerde systematiek voor loon- en prijscompensatie van de contributie is vergelijkbaar met de systematiek voor loon- en prijscompensatie van de bekostiging voor de hogescholen en bestaat uit $\frac{2}{3}$ x 5,0 procent voor het loongevoelige deel en $\frac{1}{3}$ x 3,2 procent voor het prijsgevoelige deel. De verhoging van 4,4 procent is hiermee afgeleid uit het Centraal Economisch Plan 2023 van het Centraal Planbureau (tabel 1.1 op pagina 7, kolom 2024).¹²

	2023	2023	2024	2024
	€	%	€	%
Contributie	5.361.126		5.525.713	
	5.361.126		5.525.713	
Verhogingen:				
Loon- en prijscompensatie	164.587	3,07%	243.131	4,40%
Totaal verhogingen	164.587		243.131	
Totale contributie	5.525.713	3,07%	5.768.844	4,40%

Rentebaten

Voor 2024 zijn geen rentebaten begroot. Liquide middelen worden beheerd in overeenstemming met het treasurystatuut.

¹² Maart 2023.

Baten evenementen

Onder de baten evenementen zijn de baten voor het jaarcongres en overige activiteiten (zoals de trainingen leden examencommissies) opgenomen.

Overige baten

Onder de overige baten zijn de bijdragen voor de liaisonfunctionarissen Npuls en LLO-katalysator opgenomen.

Lasten

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de salariskosten van alle medewerkers¹³ plus de overige personeelskosten.

In de salariskosten is rekening gehouden met vacatures, periodieken, verwachte in- en uitdiensttredingen, een opslag van 1 procent voor onvoorziene salariskosten, een korting van 2 procent wegens het effect van personeelsverloop en met de lopende cao per 1 april 2022.¹⁴ Voor de periode na afloop van de lopende cao (2^e helft 2024) is gerekend met een cao-verhoging van 3,5 procent. Het rekenpercentage werkgeverslasten is verlaagd van 32,1 procent tot 28,0 procent op grond van het vervallen van de premie FPU in 2023 en de door ABP aangekondigde daling van de pensioenpremies in 2024. Beide effecten werken structureel door. In de salariskosten is voor 2024 een bedrag van €493.000 verwerkt voor invulling van het investeringsplan. Het betreft zes formatieplaatsen, waarvan vier structureel.

De contributie gefinancierde salariskosten zijn €233.000 hoger dan in de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door een hogere fte-stand. De voor 2024 op de contributie drukkende fte-stand is 3,61 fte hoger dan in de begroting 2023, waarvan 3,18 fte op de kernactiviteiten, 0,24 fte op ondersteuning en 0,2 fte op overig (ouderschapsverlof).

De uitbreiding van 3,18 fte op de kernactiviteiten wordt grotendeels (3,3 fte) veroorzaakt door het in de begroting 2024 verwerken van de liaisonfunctionaris voor de LLO-katalysator (0,8 fte). Verder zijn er voor 2024 twee trainees opgenomen (2 fte). Deze posities waren niet opgenomen in de begroting 2023. Verder is de flexibele schil opgehoogd met 0,5 fte. Voor de liaisonfunctionarissen voor Npuls en de LLO-katalysator zijn onder de overige baten bijdragen opgenomen (€288.000). Verder is voor één trainee en de ophoging van de flexibele schil de budgettaire ruimte gevonden in de korting van 2 procent vanwege het begrote verloopeffect. Bij de ondersteuning is de begrote fte-stand voor HR hoger door het begroten van stagiairs, maar dit heeft maar een klein financieel effect. Daarentegen is de fte-stand bij FIZ en het secretariaat wat lager door een herschikking en het laten vervallen van vacatureruimte bij het secretariaat die voor 2023 nog wel begroot was. Tot slot is er voor 2024 0,2 fte meer aan ouderschapsverlof begroot dan voor 2023.

De extern gefinancierde salariskosten liggen €124.000 hoger dan in de begroting 2023 en dit zit vrijwel geheel bij 10voordeleraar. Dit wordt extern gefinancierd en dit heeft dus geen effect op het resultaat.

¹³ Met uitzondering van extern gefinancierd ingehuurd personeel, zoals bijvoorbeeld bij 10voordeleraar of Zestor. In deze situaties worden de facturen rechtstreeks geboekt op de out of pocketkosten of in de administratie van Zestor.

¹⁴ De cao heeft een looptijd van 1 april 2022 tot en met 30 juni 2024 en kent drie loonsverhogingen, per 1 juli 2022, per 1 april 2023 en per 1 januari 2024.

Onder de overige personeelskosten staan de kosten voor onder andere vorming en opleiding, reiskosten, gezondheidsbeleid, arbovoorzieningen, werving & selectie en diverse personeelskosten.

De overige personeelskosten zijn met 32,7 procent verhoogd (€108.000), vooral door hogere reiskosten (€67.000 hoger). De reiskosten voor 2023 waren te laag begroot wat blijkt uit de actuele eindejaarsprognose voor 2023. De voor 2024 begrote reiskosten zijn met €110.000 alweer voor een belangrijk deel terug op het pre-coronaniveau, maar liggen nog wel onder het niveau van 2020 (€169.000). Verder is er rekening gehouden met een beperktere vrijval van de voorziening wachtgeldverplichtingen (€10.000 in 2024 tegen €32.000 in 2023). Tot slot zijn ook de diverse personeelskosten op grond van de eindejaarsprognose 2023 met €15.000 verhoogd. Onder de diverse personeelskosten vallen onder andere thuiswerkvergoedingen, representatievergoedingen, de fietsregeling, afscheid en jubilea en het kerstpakket en -diner. Overall stijgen de totale bruto personeelskosten met 6,0 procent.

Huisvesting, ICT & bureaunkosten

Huisvesting, ICT & bureaunkosten worden gepresenteerd als één post. Het gaat hier om kosten die onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering van het bureau en deze worden, na aftrek van doorbelasting aan de extern gefinancierde activiteiten, op basis van fte's omgeslagen over de primaire kostenplaatsen en via de tarieven verdeeld over de activiteiten. In totaal zijn de kosten in de begroting 2024 met 4,2 procent (€30.000) gestegen tot €750.000. De huisvestingskosten zijn ten opzichte van 2023 gestegen met 11,3 procent (€45.000) door hogere energiekosten en onroerendzaakbelasting. De ICT-kosten zijn ongewijzigd. De bureaunkosten dalen met 10,9 procent (€15.000) door diverse aanpassingen zoals lagere telefoonkosten en lagere afschrijvingen op meubilair.

Kosten beleidsdomeinen

Binnen deze categorie zijn kosten ondergebracht met een externe oriëntatie en die rechtstreeks zijn te relateren aan de beleidsdomeinen van de vereniging. De totale kosten van de beleidsdomeinen zijn in de activiteitenbegroting verbijzonderd. De kosten beleidsdomeinen staan gespecificeerd in de onderstaande tabel. De voor 2024 begrote kosten beleidsdomeinen zijn gebaseerd op de eindejaarprognose 2023 en gestelde prioriteiten 2024 en liggen €199.000 hoger dan de begroting 2023.

Budgetpost	2023	2024	Vershil
Afschrijving website	0	10.000	10.000
Algemene vergadering/verenigingsdagen	50.000	53.000	3.000
Bestuurlijke informatievoorziening	2.000	2.000	0
Bestuurscommissies	51.000	63.000	12.000
Bestuurskosten	60.000	80.000	20.000
BKO	120.000	120.000	0
Publicaties	50.000	50.000	0
Deelname externe organisaties	201.000	207.000	6.000
Diverse representatiekosten	8.000	8.000	0
Diverse verenigingskosten	10.000	10.000	0
Monitoring & abonnementen	40.000	35.000	-5.000
Beeld & campagnes	5.000	5.000	0
Extern advies	60.000	100.000	40.000

Bijeenkomsten	15.000	15.000	0
Internationalisering	5.000	5.000	0
Nieuwjaarsreceptie	10.000	10.000	0
Onderhoud website	15.000	17.000	2.000
Out of pocketkosten evenementen (bruto)	100.000	210.000	110.000
Sectorale adviescolleges	16.000	17.000	1.000
Sectorplannen/verkenningen algemeen	35.000	35.000	0
Totaal	853.000	1.052.000	199.000

Toelichting¹⁵

- De out of pocketkosten evenementen zijn verhoogd met €135.000 tot €210.000, omdat er in 2024 weer een jaarcongres zal plaatsvinden (dat was in 2023 niet het geval). De kosten voor overige activiteiten zijn met €25.000 verlaagd. Tegenover deze kostenpost is een gelijk bedrag aan baten begroot.
- De post extern advies is verhoogd met €40.000 tot €100.000 vanwege een hogere verwachte behoefte in 2024. Ook in 2023 lagen de bestedingen boven het begrote bedrag.
- De post bestuurskosten is verhoogd met €20.000 voor een extra leergang vakkundig besturen in de tweede helft van 2024 en de tweede helft van 2025. In totaal is hiervoor binnen de bestuurskosten €60.000 begroot. De overige €20.000 is voor vergaderingen (regulier en tweedaagsen) en onvoorzien.
- De post bestuurscommissies is met €12.000 verhoogd, hoofdzakelijk door het doorschuiven van budget van 2023 naar 2024 voor een debat over diversiteit en inclusie.
- In 2024 zal naar verwachting worden gestart met de bouw van een nieuwe website. Er is in de begroting rekening gehouden met afschrijving op deze website voor een bedrag van €10.000.
- De overige aanpassingen zijn gedaan op basis van de eindejaarsprognose of andere verwachte wijzigingen. Samen zijn deze posten goed voor een stijging van €7.000 ten opzichte van 2023.
- Verder staat er voor 2024 een LLO-congres gepland met een richtbudget van €50.000. Deze post is niet apart begroot en de dekking voor deze activiteit zal primair worden gezocht binnen de begroting voor de kosten beleidsdomeinen.

3.2.2 Toelichting op de extern gefinancierde activiteiten

Doorbelastingen aan de extern gefinancierde activiteiten

Vanuit de bruto lasten worden kosten doorbelast aan de extern gefinancierde activiteiten. Voor 2024 betreft het een bedrag van bijna €3,1 miljoen, een stijging met 5,2 procent (€153.000) ten opzichte van 2023. Het betreft enerzijds een daling van €4.000 bij de capaciteitsfunctie en anderzijds een stijging van €157.000 bij 10voordeleraar. De stijging bij 10voordeleraar volgt voor €150.000 uit hogere personeelskosten door wijzigingen in de bezetting van het team (waaronder de opname van een vacature voor een projectleider bestuursakkoord) en een hogere doorbelasting vanuit FIZ voor de assistent controller (van 0,2 fte in 2023 naar 0,45 fte in 2024), totaal voor een bedrag van €128.000. Daarnaast is de opslag voor overige personeelskosten gestegen met een bedrag van €22.000 (zie ook de toelichting op de personeelskosten). Tot slot zijn de doorbelastingen voor werkplekken en ondersteuning HR samen gestegen met €7.000.

¹⁵ Verschillen vanaf €10.000 (absoluut) in aflopende volgorde van grootte.

Projecten

Voor 2024 is alleen VaCo-PD begroot bij de projecten. VaCo-PD is niet echt een project, maar indeling onder de projecten is de meest voor de hand liggende plek.

Capaciteitsfunctie

De baten uit de capaciteitsfunctie bestaan uit de facturatie van salariskosten en overhead aan Zestor, de sectorraden en UASNL. Het gaat hier volledig om kosten die vanuit de primaire kosten van de vereniging worden doorbelast aan de capaciteitsfunctie. Out of pocketkosten komen niet voor op de capaciteitsfunctie. De stichting Zestor ontvangt vanuit de vereniging personele en facilitaire ondersteuning. Vanuit de capaciteitsfunctie zijn verder met de sectoren Hogere Sociale Studies (hss), Bètatechniek (htno), Economie (heo) en Gezondheidszorg (hgzo) en het netwerk UASNL afspraken voor ondersteuning gemaakt. In totaal wordt in de begroting 2024 een bedrag van €1.415.000 doorbelast aan Zestor, de sectorraden en UASNL. In de realisatie zal hier een klein verschil ontstaan aangezien de sectorraden worden gefactureerd op basis van vooraf afgesproken tarieven, terwijl de salariskosten worden geboekt op basis van werkelijke kosten.

10voordeleraar

De activiteiten van 10voordeleraar worden uitgevoerd als onderdeel van de vereniging, maar met basisfinanciering¹⁶ door de deelnemende hogescholen. Deze basisfinanciering voor de landelijke kennistoetsen is vastgelegd tot en met 2025.

10voordeleraar krijgt vanuit de primaire kosten van de vereniging €1.667.000 doorbelast, bestaande uit personeelskosten en overhead. Verder is een bedrag van €2.011.000 aan out of pocketkosten begroot. De zes verschillende activiteiten hebben allemaal hun eigen bron van financiering welke bestaat uit bijdragen van hogescholen (€2.623.000), subsidie (€728.000), financiering van het ministerie van OCW (€254.000) via een hogeschool of facturatie aan een derde partij (€73.000).

Voor de activiteit landelijke kennistoetsen is een bedrag van €838.000 aan out of pocketkosten begroot en wordt er €1.060.000 doorbelast vanuit de primaire kosten. De deelnemende hogescholen zorgen voor de totale dekking van €1.898.000.

In totaal is €88.000 begroot aan out of pocketkosten en €235.000 aan doorbelaste kosten voor de activiteit peerreview en herijking kennisbases. De totale kosten van €323.000 worden doorbelast aan de hogescholen.

De out of pocketkosten voor de activiteit uitvoering Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen zijn begroot op €156.000. Daarnaast wordt er €246.000 doorbelast vanuit de primaire kosten van de vereniging. De totale kosten van €402.000 worden als bijdrage aan de deelnemende hogescholen gevraagd.

Voor het project instroom pabo is €675.000 aan out of pocketkosten begroot en €53.000 aan doorbelaste kosten. Dit wordt gedekt vanuit een subsidie van het ministerie van OCW voor €728.000.

De begroting voor de activiteit doorontwikkeling rekentoets pabo is €254.000 aan out of pocketkosten. De kosten worden gedekt vanuit het ministerie van OCW waarbij de Hogeschool Zeeland als penvoerder optreedt. Tenslotte wordt een medewerker uitgeleend aan MBO-diensten. Hiervoor wordt €73.000 doorbelast aan kosten.

¹⁶ De financiering van de landelijke kennistoetsen.